

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja in tiska Celovškopolje slovenski poročevalec - Direktor: Edvard Jambura. Glavni in odgovorni urednik: Sergej Vojčak. - Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 3, telefon 23-522 do 23-524. - Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1/II, telefon 23-522 do 23-524. - Oglasi: oddelček Ljubljana, Titova cesta 7, telefon 21-990, za ljubljanske naročnike 90-463, za zunanje 21-832. - Poštini predal št. 29. - Ziro račun pri Komunalni banki Ljubljana št. 40 KB-3-2-367. - Mesečna naročnina 250 din.

Sklepi izvršnega sveta FLRJ

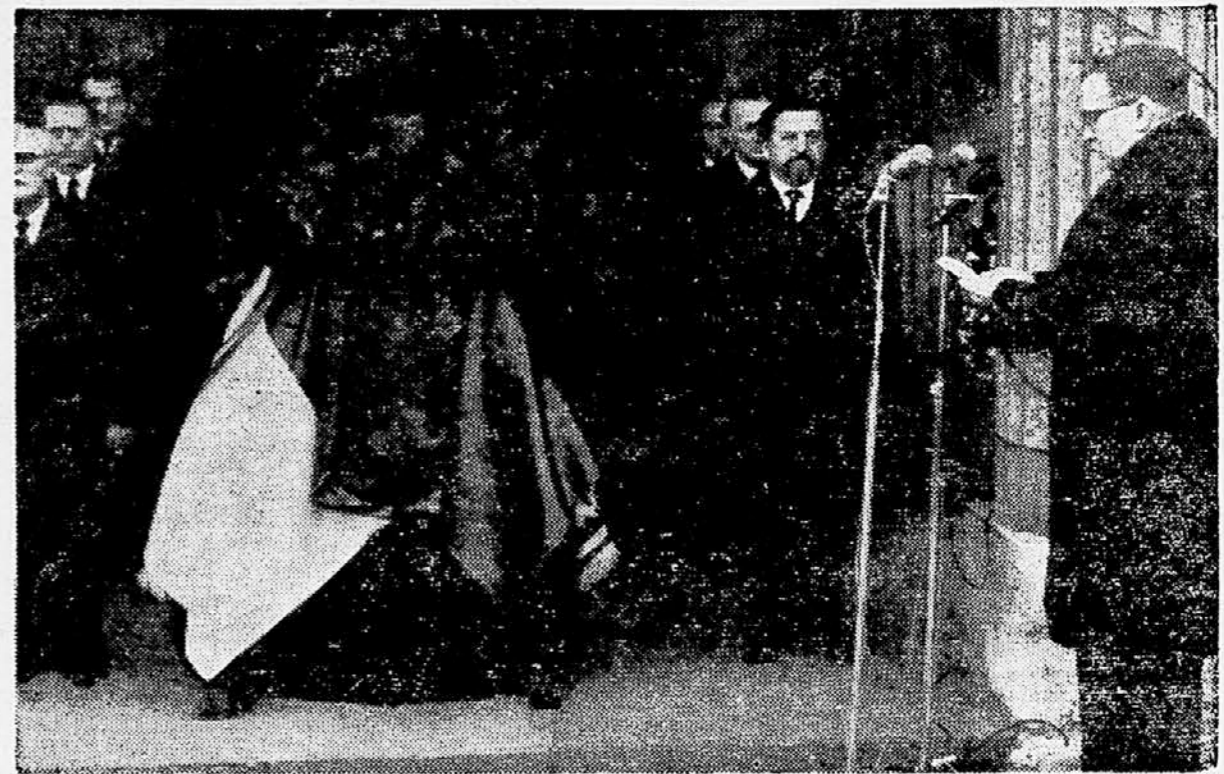
Na včerajšnji seji je zvezni izvršni svet med drugim sprejel načrt zakona o sredstvih gospodarskih organizacij, načrt zakona o elektro-gospodarskih organizacijah, odlok o popravku vrednosti osnovnih sredstev gospodarskih organizacij ter odlok o pooblastitvi zveznega izvršnega sveta za sprejemanje začasnih gospodarskih predpisov s področja gospodarstva

Beograd, 12. dec. Na današnji dopoldanski seji, ki je bila pod predsedstvom podpredsednika zveznega izvršnega sveta Svetozarja Vukamoviča, je zvezni izvršni svet sprejel načrt zakona o sredstvih gospodarskih organizacij. Ta zakonski predlog ureja celotno materijo, ki se nanaša na pravice gospodarskih organizacij, da na načelih delavskega samoupravljanja uporabljajo družbena sredstva za proizvodnjo, vstevši tudi pravico, da v okviru zakona in družbenih planov razpolagajo s sredstvi, ki jih ustvarjajo s svojim delom.

Beograd, 12. dec. Na današnji dopoldanski seji, ki je bila pod predsedstvom podpredsednika zveznega izvršnega sveta Svetozarja Vukamoviča, je zvezni izvršni svet sprejel načrt zakona o sredstvih gospodarskih organizacij. Ta zakonski predlog ureja celotno materijo, ki se nanaša na pravice gospodarskih organizacij, da na načelih delavskega samoupravljanja uporabljajo družbena sredstva za proizvodnjo, vstevši tudi pravico, da v okviru zakona in družbenih planov razpolagajo s sredstvi, ki jih ustvarjajo s svojim delom.

Beograd, 12. dec. Na današnji dopoldanski seji, ki je bila pod predsedstvom podpredsednika zveznega izvršnega sveta Svetozarja Vukamoviča, je zvezni izvršni svet sprejel načrt zakona o sredstvih gospodarskih organizacij. Ta zakonski predlog ureja celotno materijo, ki se nanaša na pravice gospodarskih organizacij, da na načelih delavskega samoupravljanja uporabljajo družbena sredstva za proizvodnjo, vstevši tudi pravico, da v okviru zakona in družbenih planov razpolagajo s sredstvi, ki jih ustvarjajo s svojim delom.

Beograd, 12. dec. Na današnji dopoldanski seji, ki je bila pod predsedstvom podpredsednika zveznega izvršnega sveta Svetozarja Vukamoviča, je zvezni izvršni svet sprejel načrt zakona o sredstvih gospodarskih organizacij. Ta zakonski predlog ureja celotno materijo, ki se nanaša na pravice gospodarskih organizacij, da na načelih delavskega samoupravljanja uporabljajo družbena sredstva za proizvodnjo, vstevši tudi pravico, da v okviru zakona in družbenih planov razpolagajo s sredstvi, ki jih ustvarjajo s svojim delom.

ZADNJA POI dr. FERDA KOZAKA

V sredo je bilo izročeno zemljo truplo pokojnega podpredsednika Ljudske skupščine in pisatelja dr. Ferda Kozaka. Z njim smo izgubili enega tistih mož, ki so vse svoje življenje posvetili delu za nacionalno neodvisnost in kulturno enakopravnost Slovencev, delu za pravičnejšo in lepšo usodo našega ljudstva. Doživel je ostvaritev poglavitnih svojih smotrov - marsikaj, za čemer je stremel njegov duh, bo morala še izpolniti prihodnost. In v tej prihodnosti bo tudi trajno živel spomin doktorja Ferda Kozaka.

Truplo pokojnika je bilo v sredo dopoldne položeno v avlo Ljudske skupščine Ljudske republike Slovenije. Prostor je bil okrašen z zelenjem in cvetjem - z vencem, ki so jih poslali maršal Tito, Edvard Kardelj, Miha Marinko, mnogi pokojnikovih sodelavci in prijatelji, Zvezna Ljudska skupščina, Ljudska skupščina LRS in njen Izvršni svet, skupščine drugih ljudskih republik, Glavni odbor Socialistične Zveze, množične organizacije in ljudski odbori, številne kulturne ustanove, delovni kolektivi in posamezniki.

Opoldne se je začela poslovna slovesnost. Častno stražo so prevzeli predstavniki Ljudske skupščine in Društva slovenskih književnikov. V prisotnosti visokih predstavnikov zveznih in republiških oblasti, delegacij iz drugih republik in množice Ljubljančanov je spregovoril predsednik Ljudske skupščine Miha Marinko. Govoril je o Kozakovi življenjski poti, ki je šla od rane mladosti v določeni napredni in nikdar omajani smeri. O njegovem aktivnem boju proti zatiranju slovanskih narodov

(Nadaljevanje na 2. strani)

BULGANINOVA SPOROČILA ZERODNIM DRŽAVAM

Nevidni udeleženelec v Parizu

Predsednik sovjetske vlade je predlagal ZDA sporazum o prepovedi jedrskega orožja, nadalje, da v osrednji Evropi ne bi koplčili orožja, da bi nehali kraliti neodvisnost državam Srednjega vzhoda in da bi sklenili sporazum o prijateljstvu - Sporočila z različnimi vsebinami so dobili doslej tudi Francija, Britanija, Zahodna Nemčija, Belgija in Nizozemska - Prvi komentarji na Zahodu

Moskva, 12. dec. (TASS) Predsednik sovjetske vlade maršal Bulganin je v sporočilu, ki ga je 10. decembra poslal predsedniku ZDA Eisenhowerju, izjavil med drugim, da je sovjetska vlada v zadnjem času skrbno proučevala mednarodni položaj in zaskrbljenost ugotovila, da se bodo na pobudo ZDA in Velike Britanije znatno povečale vojaške priprave držav članic NATO, ki bodo razširile proizvodnjo orožja in vojaške priprave sploh. Vse to se dogaja v umetno ustvarjenem ozračju strahu pred nekako »nevarnostjo«, ki naj grozi od Sovjetske zveze. Po besedah Bulganina je nevarno, da bi vse to usmerilo razvoj mednarodnega položaja na popolnoma drugačno pot, kot jo narekujejo koristi miru.

Prvi takem položaju odgovornost sleherne vlade posebno pa vlad veseli glede prihodnje zunanje politike večja kot kdajkoli. Sovjetska vlada vztraja pri tem, da balistični projektili, vodikove in atomske bombe nikoli ne bodo namenjene uničevanju, Sovjetska zveza pa nima namena napasti niti ZDA niti katerokoli državo. Načrti o oprmi ameriških zaveznikov v Evropi, z jedrskim orožjem, je nadaljeval Bulganin, lahko samo poslabšajo že tako zapleten položaj v Evropi. Tako bi utegnili imeti na primer dejstvo, da bi Zahodna Nemčija dobila atomsko orožje, take posledice, ki jih člani NATO ne pričakujejo.

Priljubljeni in sodelovanju v trgovini, kulturi in športu. Sovjetska zveza bi bila tudi za sestanek šefov vlad, na katerem bi razpravljali o vprašanjih, naštetih v tem pismu. Podobno sporočilo je poslal Bulganin tudi Veliki Britaniji, Franciji, Zahodni Nemčiji, Belgiji in Nizozemski.

Sovjetska vlada meni, da je pri takem položaju odgovornost sleherne vlade posebno pa vlad veseli glede prihodnje zunanje politike večja kot kdajkoli. Sovjetska vlada vztraja pri tem, da balistični projektili, vodikove in atomske bombe nikoli ne bodo namenjene uničevanju, Sovjetska zveza pa nima namena napasti niti ZDA niti katerokoli državo. Načrti o oprmi ameriških zaveznikov v Evropi, z jedrskim orožjem, je nadaljeval Bulganin, lahko samo poslabšajo že tako zapleten položaj v Evropi. Tako bi utegnili imeti na primer dejstvo, da bi Zahodna Nemčija dobila atomsko orožje, take posledice, ki jih člani NATO ne pričakujejo.

Zastopnik za tisk ameriškega zunanjega ministrstva Lincoln Wright je izjavil na tiskovni konferenci, da je Bulganinovo pismo bolj propagandno kot stvarno in naj bi vplivalo na delo konference NATO. Vendar pa je naša želja, da bi se posvetovali s prizadetimi vladami o tem vprašanju.

Zahodnonemški minister za zunanje zadeve von Brentano pa je izjavil, da je pismo sovjetskega predsednika Adenauerju sestavljeno korektno in umerjeno. In zasluži skrbno proučitev. Na razgovorih zastopnikov Zahodne Nemčije in SZ v Moskvi je bil dosežen napredek, ki dopušča umerjeni optimizem, je dodal von Brentano.

Sovjetski predsednik je nato razložil stališče do sovjetsko-ameriških odnosov in dejal, da je nesmiselno, da dve državi, ki sta v preteklosti uspešno sodelovali, še do danes nista mogli doseči med seboj normalnih odnosov. Sovjetska zveza je še vedno pripravljena na sporazum o razorožitvi in predlaga, naj bi ZDA, Velika Britanija in SZ obljubile, da ne bodo uporabljale jedrskega orožja. Za začetek naj bi s 1. januarjem 1958 ustavile poskusne eksplozije vseh tipov tega orožja, dogovor pa naj bi veljal za 2 do 3 leta. Hkrati naj bi se dogovorile, da na nemškem ozemlju ne bi bilo nikakega jedrskega orožja. Tudi Poljska in Češko-slovaška bi se zavezali, da ne bosta koplčili takega orožja na svojem ozemlju. Tako bi v Srednji Evropi nastalo področje brez atomskega orožja, nevarnost atomske vojne pa bi se s tem zmanjšala na minimum.

Generalna skupščina OZN je odločila izvolitev komisarija za nadzorstvo nad volitvami v francuskem Togu, ki bi morala biti prihodnje leto, ker po treh glasovnih noben kandidat ni dobil dvotretjinske večine.

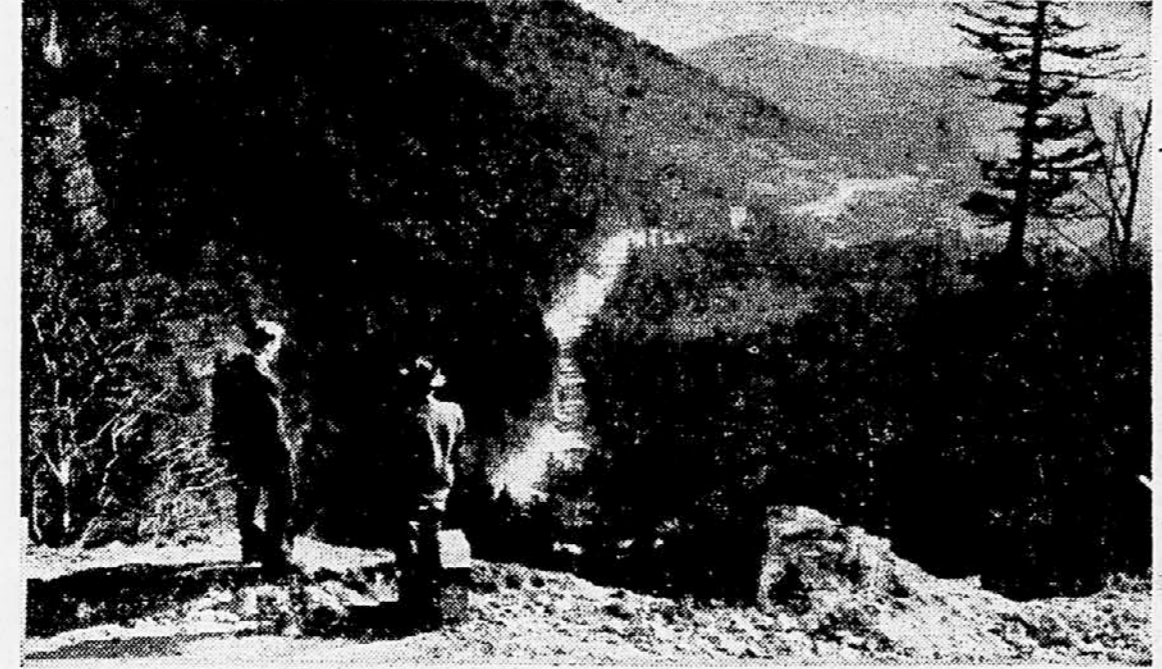
Britanski politični krogi menijo, da je malo verjetno, da bo pismo maršala Bulganina pripravilo britansko vlado, da bi sprejela svoje stališče do britansko-sovjetskih odnosov. Predsednik vlade meni, da ni nikakega upanja za skorajšnje razgovore s Sovjetsko zvezo, razen če bi se Zahod odločil za večje koncesije brez kakršne-gakoli povračila.

Povečanje proizvodnje

Perspektivni plan gospodarskega razvoja Slovenije

Ljubljana, 12. dec. Zavod za gospodarsko planiranje LR Slovenije je izdelal načrt perspektivnega plana gospodarskega razvoja Slovenije do leta 1961 in ga predložil v razpravo republikemu izvršnemu svetu. Pri izdelavi načrta plana je sodelovalo več političnih predstavnikov, ekonomistov in drugih gospodarskih strokovnjakov. Načrt plana temelji na večjem izkoriščanju obstoječih industrijskih zmogljivosti, delni razširitvi sedanjih in v manjši meri na novih industrijskih objektih. Predvidevajo, da se bo industrijska proizvodnja v Sloveniji v 5 letih prav gotovo povečala za polovico sedanje, kar je za sorazmerno razvito proizvodnjo pomembna naloga. Plan posveča posebno pozornost razvoju mest in industrijskih središč.

Znatno povečanje industrijske in kmetijske proizvodnje bo omogočilo tudi povečanje izvoza, ki bo že letos presejel 20 milijard dinarjev. Obenem se bo zboljšala tudi struktura izvoza, oziroma povečal izvoz bolj obdelanih predmetov.

VREME

Stanje 12. decembra: Jedro nizkega zračnega pritiska nad Biskajskim zalivom se počasi pomika in pomika proti vzhodu. Hladnejše zračne mase se iznad Atlantika preko Pirenejskega polotoka pomikajo proti Sredozemlju. Južni vetrovi pa v višinah dovajajo nad naše kraje še tople in vlažne zrak.

BLED, 12. dec. V sredo dopoldne so odprli gorsko cesto preko Petrovega Brda, ki veže Gorenjsko s Primorsko. Cesta je dolga 14 km in so jo zgradili v enem letu. Prvi del ceste na gorenjski strani je zgradilo Gozdno gospodarstvo z Bleda, drugi del - na primorski strani pa enote JLA. Pri slovenski otvoritvi so se zbrali na Petrovem Brdu člani izvršnega sveta LRS Tone Bole, sekretar za promet izvršnega sveta LRS Bojan Polak, general-major Radko Vuković, predsednik OLO Kranj Miran Košmelj, direktor Gozdnega gospodarstva Bled Pavle Tolar in zastopnik občin Bohinj, Železniki in Tolmin. Cesto je odprl na Petrovem Brdu predsednik OLO Kranj Miran Košmelj s krajsim nagovorom. Zahvalil se je delavcem Gozdnega gospodarstva Bled in enotam JLA, ki so v tako kratkem času zgradili to lepo cesto, obenem pa poudaril tudi njen turistični pomen. Nato so si gostje čisto ogledali. Takoj zatem je delovni kolektiv »Litostroja« otvoril še kočo na Sorški planini, ki so jo postavili letos za člane kolektiva. - B. B.

TELEGRAMI

NEW DELHI. Predsednik Nehru se je v indijskem zgoraj domu zavezal za to, da bi v atomski dobi na nov način obravnavali svetovne probleme. Hkrati se je zavezal maršalu Bulganinu, da je predlagal ustavitve poskusov z jedrskim orožjem.

NEW YORK. - Generalna skupščina OZN je odločila izvolitev komisarija za nadzorstvo nad volitvami v francuskem Togu, ki bi morala biti prihodnje leto, ker po treh glasovnih noben kandidat ni dobil dvotretjinske večine.

WASHINGTON. - Vodja ameriške demokratske stranke Adlai Stevenson je kot posebni svetovalec predsednika Eisenhowerja končal priprave za konferenco šefov vlad držav atlantskega pakta, ki so trajale 63 dni. Sinoci ga je sprejel minister za zunanje zadeve Dulles.

MOSKVA. - Člani sirske vladne delegacije pod vodstvom podpredsednika vlade Kaleda el Azema so danes v Kremlju obiskali predsednika sovjetske vlade Bulganina. Pri obisku so bili navzoči tudi Mikojan, Kuzmin, Persuhin, Gromiko, Malinovski in drugi.

LONDON. - Ciprski politični jetniki v londonskem zaporu so danes opoldne začeli dvodnevno glodovno stavko, da bi podprli zahteve ciprskih prebivalstva po samoodloči. Hkrati so protestirali proti izjavi britanskega delegata v ZN Nobla, ki je dejal, da britanske varnostne sile na Cipru ne ravnajo nečloveško s Ciprčani.

DŽAKARTA. - Vojvska uprava v Džakarti je sporočila, da so se zdaj pod državnim nadzorstvom vsa nizozemska podjetja v Džakarti. Po njenih navedbah je namen tega zavarovati javni red ter preprečiti izbruh nezadovoljstva proti Nizozemcem med delavci, mladino in ostalim prebivalstvom.

Z ZASEDANJA ZVEZNE LJUDSKE SKUPŠČINE

Nova delitev dohodka - pobuda za skladen razvoj proizvodnje

Oba domova zvezne ljudske skupščine sta v sredo sprejela osnutek zakona o prispevku k proračunom iz osebnega dohodka ter osnutek zakona o prispevkih iz dohodka gospodarskih organizacij — Na ločeni seji je zvezni svet sprejel tudi osnutek zakona o javnih uslužbencih — Prihodnji ločeni seji 19. decembra

Beograd, 12. dec. Oba domova Zvezne ljudske skupščine sta večer sprejela osnutek zakona o prispevku k proračunom iz osebnega dohodka ter osnutek zakona o prispevkih iz dohodka gospodarskih organizacij.

Oba zakonska osnutka je na skupni seji obrazložil predstavnik ZIS Mijalko Todorović v ekspozeju, ki ga je bral kakih 40 minut.

Na ločeni seji je zvezni svet sprejel tudi osnutek zakona o javnih uslužbencih, o katerem je prebral ekspoze predstavnik ZIS Veljko Zekovič.

S tem so bile zaključene predzadnje seje obeh domov Zvezne ljudske skupščine sedanjega sklicanja.

Predsednik Zvezne ljudske skupščine Petar Stambolić je sklicel ločeni seji Zveznega sveta in Zbora proizvajalcev za 19. december ob 11. uri.

Ekspoze M. Todorovića

Zakona o prispevku za splošne družbene potrebe iz dohodka organizacij in prispevku k proračunom iz osebnega dohodka delavcev, je rekel Mijalko Todorović, »sta skupaj z zakonom o sredstvih gospodarskih organizacij, ki ga bo skupščina čez nekaj dni obravnavala, samo del enotnega sistema več zakonov, s katerimi bomo na tej podlagi uskladili pogoje poslovanja gospodarskih organizacij, predvsem gradivo, razdelitve njihovega skupnega dohodka, vstevši tudi uporabo družbenih sredstev za proizvodnjo in njihovo obnavljanje v okviru te razdelitve. Skupščina je že sprejela zakon o delovnem razmerju, predložen da ji je tud zakon o združevanju v gospodarstvu, s katerim je urejeno vprašanje poslovanja združenja na podlagi sporazuma med gospodarskimi organizacijami.

S temi zakoni niso izčrpani vsi odnosi, ki se tičejo pogojev gospodarjenja. Manjkajo namreč še zelo važni predpisi o družbenih planih in odnosih, organih, o ukrepih zavestnega družbenega vseljanja in usmerjanja gibanja ter razvoja gospodarstva o odnosih s področja organizacije gospodarskih organizacij, vstevši posebno vprašanje, ki se nanaša na delavsko upravljanje in njegove organe; o družbenih skladih in odnosih v zvezi z njihovo uporabo in razpolaganjem z njimi; o kreditnih odnosih in bančnem sistemu ter še nekateri drugi predpisi. Največji del teh predpisov je urejen z uredbami in drugimi predpisi. Zakoni, predloženi skupščini v odobritev, oziroma zakoni, ki jih bo sedanja skupščina še obravnavala, so samo del takšne enotne zakonodaje na področju gospodarskega sistema.

Razširitev funkcije organov delavskega upravljanja in komun

Zvezni izvršni svet se je omejil na osnutek najnujnejših zakonov s tega področja, takšnih zakonov, ki omogočajo, da na podlagi že doseženih uspehov našega gospodarskega razvoja čim boljše izkoristimo vse materialne družbene sile in možnosti za izpolnitev določenih nalog perspektivnega razvoja našega gospodarstva. Dejstvo, da se z novimi odnosi, določenimi v predloženih zakonih, razširjajo funkcije organov delavskega upravljanja in komun ter krep njihova materialna osnova, kaže, da se z njimi nadalje razvija in krep naš gospodarski sistem, s čimer na načelnih družbenega upravljanja oziroma delavskega samoupravljanja v gospodarstvu, s tem pa tudi naš sistem neposredne socialistične demokracije v celoti.

Potem je Mijalko Todorović našel nekatere najvažnejše spremembe v sistemu, ki jih prinaša novi zakon. Ena najpomembnejših sprememb je pravica gospodarskih organizacij, da dohodek po tem, ko so zadovoljive obveznosti do skupnosti, same razdele na osebne dohodke delavcev in na svoje sklade. S tem smo odpravili zadnji ostanek meznega odnosa oziroma eno zadnjih oblik mezde. Ponekod izražena bojazen ali bodo delavci del dohodkov, s katerimi lahko razpolagajo, razdelili pravilno na osebne dohodke in sredstva za proizvodnjo ni utemeljena. Nasprotno takšni bojazi lahko opozorimo na mnoge primere, ko se delavci odrekli delu plač in določili sredstva za sklade gospodarskih organizacij, da bi uredili probleme proizvodnje in izboljšali svojo organizacijo. Takšna svobodna razdelitev pa zahteva višjo raven proizvajalnih sil, bolj stabilne odnose, večje rezerve in manj toge odnose razdelitve v družbenem planu. Vsega tega pa še nimamo.

Novi zakon je sprejel načelo, da gospodarske organizacije sredstva, potrebna za trajno poslovanje, zbirajo same s svojo lastno dejavnostjo, da jih akumulirajo iz svojega čistega dohodka. Tako zbrana sredstva nalagajo v svoje sklade, s katerim razpolagajo skladno z zakoni in družbenimi plani. S temi sredstvi ne prenehajo biti družbena sredstva. Gospodarske organizacije jih uporabljajo samo kot orodje svojega dela. Gospodarske organizacije si lahko pridobijo sredstva tudi s posojili. V tem primeru pa morajo v uporabi teh sredstev izpolnjevati pogoje, določene v pogodbi. Sredstev, ki jih dobe s posojili ali na podlagi drugih kreditnih poslov, ne nalagajo v svoje sklade, marveč jih morajo vračati po pogojih pogodbe.

Z zakonom o sredstvih bodo dobile gospodarske organizacije širše pravice tudi glede določanja namembnosti sredstev, s katerimi razpolagajo, glede odpisa določenih izgub itd. Gre na splošno za bolj prosto razpolaganje s sredstvi, ki jih zbirajo same organizacije.

V nasprotju s prejšnjimi omejitvami je predložen zakon zasnovan na načelu, da so materialni izdatki dani s samim poslovanjem gospodarske organizacije, ki ga samostojno organizira, in da jih ni treba posebej omejevat, ker je sama zainteresirana na tem, da pametno gospodarji z denarjem. Mijalko Todorović je zlasti opozoril na možnost, da gospodarske organizacije svobodno združujejo svoja sredstva oziroma, da skupno prispevujejo posamezne stvari in storitve, če je to iz vidika njihovega poslovanja smotno.

Glede razdelitve po novem zakonu je Mijalko Todorović predvsem poudaril, da nten cilj ni, da zagotovi samo potrebne kvantitativne odnose v razdelitvi vrednosti družbenega proizvoda na gospodarske organizacije in različne družbene sklade, marveč da je razdelitev takšna, da daje največjo pobudo za skladen razvoj in proizvodnjo in povečanje gelovne storilnosti. Izločitev prispevkov po zakonu o prispevku iz dohodka gospodarskih organizacij, zakonu o prispevku iz osebnih dohodkov delavcev nista edini obliki razdelitve. Razdelitev slo ni tudi na izločitev sredstev za splošne družbene potrebe, prispevki, ki so odmerjeni glede na vrednost in kakovost sredstev, ki jih uporabljajo gospodarske organizacije, z davkom na promet in drugimi davkami. Ves ta sistem prav zato, ker pomeni bolj proste odnose razdelitve, širše funkcije delavskih svetov in večjo samostojnost gospodarskih organizacij, predpostavlja ustrezno stabilnost v gospodarstvu, ustrezne gospodarske rezerve itd.

Podobna razširitev funkcij in krepitev materialne podlage komun je dana tudi s predloženim zakonom o prispevku iz dohodka gospodarskih organizacij. Tudi tu ima komun na le zagotovljen delež v ustreznih prispevkih, marveč tudi širšo pravico, da posreduje v tem, kako gospodarske organizacije uporabljajo sredstva. To se ne nanaša samo na že omenjeno pravico, da lahko posamezne dejavnosti ali organizacije oprosti plačevanja ali da se sama odpre delu prispevka, marveč tudi na posebne pravice, da odloča o uporabi dela skladov, ki se zbirajo v komunalnem gospodarstvu in trgovini in da odloča o uporabi pavšalnega obračuna v posameznih organizacijah na svojem področju in podobno. Vse to razširja tudi materialno osnovo komun in njene funkcije v družbenem procesu reprodukcije. Tako bo postala komun pomembna nosilec pobude za nadaljnji gospodarski razvoj oziroma za usmerjanje tega razvoja na svojem področju.

Okrepila se bo materialna podlaga komunice samouprave

Za nekatere dejavnosti, ki lahko sprito naših razmer poslujejo samo v pogojih, neugodnejših od povprečnih (industrija gradbenih potrebščin, industrija konzerv itd.), je razpredelnica prispevkov začasno nekoliko milejša in omogoča tem dejavnostim, da se v razmeroma nekoliko večjimi sredstvi prej izotajajo iz zaostlosti. Za najmanjše gospodarske organizacije je ostal v veljavi pavšalni obračun vseh obveznosti do skupnosti.

Na koncu svojega ekspozeja je Mijalko Todorović opozoril na pomen teh sprememb za položaj komun in njihovo vlogo v družbenem procesu reprodukcije. Z zakonom o prispevku se bo okrepila materialna podlaga samoupravnosti komun in se bodo razširile njene funkcije glede omejitve osebne in splošne potrebnosti njenih državljanov. Predloženi zakon o prispevku k proračunom iz osebnih dohodkov ne daje komun samo pravice do določenega deleža v tem prispevku, marveč tudi pravico, da sama odredi dodatni prispevek ali da posamezne dejavnosti ali organizacije v celoti ali delno oprosti svojega deleža v tem prispevku. S tem dobi komun možnost, da močneje vpliva na pogoje poslovanja gospodarskih organizacij in na obseg osebnih dohodkov na svojem področju, pa tudi možnost, da ukrepa v vprašanju družbenega standarda.

Tega prispevka, kakor tudi prispevka za socialno zavarovanje in stanovanjsko izgradnjo iz osebnih dohodkov delavcev in smemo razumeti kot vrsto davka, marveč kot specifično obliko razdelitve združevanja dela sredstev za potrošnjo, o katerega uporabi odločajo sami delavci kot državljani komun in prek komun. »Šele z upostavitvijo takšnega delavskega osebnega dohodka, t. j. takšnega proizvodnega odnosa je delavec družbe usposobljen za svobodnega ustvarjalca komun. Komun ne morejo ustvariti mednji delavci. Šele na podlagi takšnega prispevka, s čimer se na njihovem osebnem delu, nastanejo pravi člani komun, ne posredno zainteresirani na vseh problemih, ki jih ureja s temi sredstvi na načelnih družbenega upravljanja,« je rekel Mijalko Todorović.

Marin Cetinić na razstavi telekomunikacij

Ljubljana, 12. dec. Dopoldne je obiskal razstavo Marin Cetinić, podpredsednik izvršnega sveta Hrvatske

V. kongres LM Srbije

Beograd, 12. dec. — Danes se je začel v Beogradu v dvorani Kolarčeve univerze V. kongres ljudske mladine Srbije.

Te funkcije komun ne zmanjšajo poslovne samostojnosti gospodarskih organizacij in tudi njihova poslovna samostojnost ne zmanjša pomena funkcij komun v družbenem procesu reprodukcije. Nasprotno, večja poslovna samostojnost gospodarskih organizacij je prav pogoj, da dobi komun ustrezno materialno podlago za svojo dejavnost in svoj razvoj. Večja poslovna samostojnost gospodarskih organizacij je pogoj za svobodno razvoj vsega gospodarstva, za neovirano upravljanje vezi v okviru družbene razdelitve dela v vsej državi, in te samostojnosti ne smejo ovirati nobene teritorialne ovire. Komun mora s svojim odnosom do gospodarskih organizacij na svojem področju to samostojnost prav zagotavljati in krepiti, kajti samo na tej podlagi lahko zagotovi najhitrejši razvoj, s tem pa tudi okrepiti materialno osnovo za obravnavanje svojih lastnih problemov.

Prvi je govoril predsednik sveta za kulturo in prosveto OLO Ljubljana dr. Heli Modič. Izpovedal je spoštovanje, ki ga je za njegovega življenja moral vsakdo občutiti do Ferda Kozaka, spoštovanje do velikega in plemenitega človeka, do trdnega moža, ki se je zmerjal svobodno odločal, ki je vedel, kaj hoče, in ki je vse, kar je storil, storil kot cel mož s svojim razumom in čustvom.

Iz ekspozeja Veljka Zekovića

Uvodoma je tovariš Zekovič dejal: z dosedanjim zakonodajnim delom na področju javnih služb smo zaključili sistem organizacije, osnovnih javnih služb. To pa ne pomeni, da smo vprašanje organizacijskega razvijanja in krepitev posameznih javnih služb v celoti uredili, ker imamo še zelo zamotan in pomembno vprašanje kadrov, ki mu moramo posvetiti vsa pozornost.

Vsako leto ocenjevanje uslužbencev

Z novim zakonom bo nekoliko popravljena razvrstitev zvanj uslužbencev na področju prosvete, znanosti in kulture, in to vprašanje bo v celoti ugodneje urejeno. Novi zakon ugodneje ureja novo zvanje pedagoškega svetnika, ki ga bodo lahko dobili učitelji, asistenti in profesorji, ki se posebno odlikujejo. Glede univerzitetnih profesorjev in znanstvenih delavcev prinaša novi zakon nekatere spremembe tudi v razpredelitvi zvanj v ostalih službah.

V sistemu napredovanja uslužbencev je predvidena vrsta novosti, da bi se čim bolj razvila pobuda in strokovna zainteresiranost uslužbencev. Najpomembnejše med temi novostmi je uvedba rednega ocenjevanja uslužbencev ob koncu vsakega leta. Tako bo omogočeno, da bomo sistem napredovanja uvedli tudi v prosvetni in zdravstveni stroki ter spremenili dosedanje avtomatično napredovanje, ki ni vzpodbujalo pobude in izpolnjevanja v službi. Pomembno vlogo v tem oziru bodo imeli tudi izpiti, na podlagi katerih bodo dobili uslužbenci pravico do napredovanja v določena zvanja ali na višjo kvalifikacijsko stopnjo. Sistem izpita se bo na široko uporabljal v zdravstveni službi. Zdravniški splošne prakse, ki napravijo poseben izpit, dobe pravico do napredovanja, kakor zdravniški specialisti. Srednje in nižje medicinske osebe dobi na podlagi izpita določene pravice v napredovanju. Nižjemu in srednjemu medicinskemu osebu bo razen tega omogočeno, da dobi na podlagi določene prakse in posebnega izpita zvanje, za katero se zahteva višja kvalifikacija.

Cilj javne službe: zagotovitev splošne koristi

Kar teče plače, je rekel Veljko Zekovič, novi zakon obdrži v glavnem temeljna načela sedanega sistema, le da ga postavi na čvrstejšo temelje, da bi odstranili nekatere negativne težnje, ki so se uveljavile v dosedanjih rabi predpisov, zlasti glede dodatne plače. Tudi po novem zakonu ostanejo osnovne plače po plačnih razredih in zvanjih, namesto dodatne plače in položajne plače. Glede položajnih plač uvaža osnutek zakona pomembno novost, ki je v tem, da se določijo najvišji zneski, preko katerih z odloki teh organov ni moč določiti položajne plače. Razen tega zakon predvideva, da je moč za uslužbence posameznih služb ali za uslužbence na določenih mestih določiti tudi posebno doklado (v zdravstveni službi, v prosvetni službi, za uslužbence organov notranje uprave).

Namen novosti glede pravnega položaja uslužbencev je, da se poveča njihova stabilnost in se bolj zboljša delo posameznih javnih služb. Z osnutkom zakona o javnih uslužbencih se pravni položaj uslužbencev v celoti postavlja na takšne temelje, da bo tudi to prispevalo k uresnitvi načela zakonitosti v javni službi. Zato osnutek zakona poudarja kot eno svojih načel, da morajo uslužbenci v izpolnjevanju svojih službenih dolžnosti zmerom misliti na to, da je cilj javne službe izpolnitev, naloge splošne koristi za socialistično družbeno skupnost, kakor tudi za uveljavljanje pravic državljanov, ustanov in organizacij.

Osnutek zakona daje disciplinarnim sodiščem značaj neodvisnih javnih sodišč, ki se ustanove pri ljudskih odborih in izvršnih svetih. Za uslužbence državne uprave je spričo značaja službe, v kateri gre pretežno za izpolnjevanje zakonitskih predpisov, zajamčena tudi stalnost glede doseženega položaja v službi, tako da je predvideno, da uslužbenca ni moč postaviti na nižji položaj, razen po razsodbi disciplinarskega sodišča ali če za prejšnje leto ni dobil ugodne ocene. Prepovedano je odpovedati službo uslužbencu, ki ima določen staž v državni upravi, razen če dobi dve leti zapored

ZADNJA POT dr. FERDA KOZAKA

(Nadaljevanje s 1. strani)

in za svobodno združitev jugoslovanskih narodov, za politično in kulturno uveljavljanje Slovencev. O njegovi vlogi pri vseh važnejših zgodovinskih dogodkih kulturno političnega razvoja slovenskega naroda in revolucionarne preobrazbe zadnjih desetletij. O njegovem vsestranskem in dragocenem delu ter snovanju v letih po osvoboditvi. O osebnosti eminentnega slovenskega kulturnega delavca, o možu, ki se je s svojim življenjskim delom uvrstil med najpomembnejše napredne kulturne in javne delavce. In govoril je o globokem žalovanju vseh njegovih sodelavcev, ki so z njim izgubili najbolj iskrenega tovariša.

Ob zvokih žalne glasbe je doktor Ferdo Kozak poslednjič zapustil poslopje Ljudske skupščine, v katerem je ostalo toliko njegovih dejavnih spominov.

Ob treh popoldne se je na Zalah začela pogrebna svečanost.

Prvi je govoril predsednik sveta za kulturo in prosveto OLO Ljubljana dr. Heli Modič. Izpovedal je spoštovanje, ki ga je za njegovega življenja moral vsakdo občutiti do Ferda Kozaka, spoštovanje do velikega in plemenitega človeka, do trdnega moža, ki se je zmerjal svobodno odločal, ki je vedel, kaj hoče, in ki je vse, kar je storil, storil kot cel mož s svojim razumom in čustvom.

Enako toplo se je od pokojnika poslovil dr. France Klobar v imenu profesorjev in slušateljev umetniških akademij. Povedal je, kako hudo je vsem, ki jih ni s smrtno Ferda Kozaka zapustil samo bližnji sodelavec in zvesti skrbnik, temveč predvsem razumevaajo prijatelj in tenkočuten ustvarjalec ter visokoumen razsodnik.

V imenu pisateljev je govoril predsednik društva Mile Klopčič. Izrazil je globoko žalost slovenskih in jugoslovanskih književnikov ob smrti dragocenega tovariša in njihovo trajno spoštovanje do človeka, ki ni nikdar omahoval o dolžnostih in odgovornostih, zavzetega kulturnega delavca. Dejal je, da bo spomin na tega človeka, literarnega ustvarjalca, zaverovanca v našo umetnost, javnega delavca in borca, spomin na tega dobrega, možatega tovariša in prijatelja spodbujajoč živl med nami.

Se enkrat je zavzela žalna koračnica. Krenile so zastave, za njimi častna četa, ljudje, ki so nosili vence in pokojničkova odlikovanja. Krsta je bila pregrnjena z državno zastavo. Za njo so šli pokojnikovi najbližji, nato pa je razvil dolg spreved, kateremu na čelu so bili Edvard Kardelj, Miha Marinko, Ivan Regent,

Franc Leskošek, Ivan Maček, Boris Kraigher, Marjan Breclj, Stane Kavčič ter mnogi drugi predstavniki političnega in kulturnega življenja.

Ob odprtem grobu je v imenu prijateljev Ferda Kozaka zadnjič spregovoril predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti Josip Vidmar. Govoril je o redkih in dragocenih lastnostih Kozakove osebnosti, zaradi katerih so ga prijatelji spoštovali in ljubili. Govoril je o plemenitosti in trdnosti njegovega duhovnega sveta in o veliki misli, ki je trajno živela v njegovi zavesti, o njegovem velikem občutku, za katerega je izvirala njegova patriotičnost in njegova strastna vrnema za socialistično bodočnost sveta. O občutku, ki je bil občutek za človeka, občutek za dostojanstvo, občutek za obliko življenja, ki bo vredno človeškega dostojanstva in človeške podobe, kakršno je nosil v srcu. Govoril je o tem, da bo na svoji zadnji postaji redko kdo lahko položil tako čiste nasipati prst. In zdaj pokriva doktorja Ferda Kozaka slovenska zemlja, ki jo je vse življenje tako vroče ljubil.

Zavzela je zadnja žalostna pesem in na nebu so se utrjili zadnji žarki zimskega popoldneva. Roke bližnjih so začele nasipati prst. In zdaj pokriva doktorja Ferda Kozaka slovenska zemlja, ki jo je vse življenje tako vroče ljubil.

Zboljšal se bo materialni položaj uslužbencev

Ob koncu svojega ekspozeja je Veljko Zekovič rekel: »Z novim zakonom se bo tudi materialni položaj uslužbencev znatno izboljšal, ker bodo plače s 1. januarjem 1958 zvišane za 13%. To je omogočeno s splošnim povečanjem naših materialnih možnosti in to je v skladu s splošnim naraščanjem osebnih dohodkov na drugih področjih. To zvišanje je večje od povprečnega letnega zvišanja ravni plač, ki ga predvideva zvezni družbeni plan gospodarskega razvoja (FLR) za obdobje 1957 do 1961. Zvišanje ni enakomerno razporejeno, marveč se nekoliko bolj zvišajo plače uslužbencev z visoko strokovno izobrazbo, ker so bile razlike v plačah nekaterih kategorij uslužbencev med gospodarstvom in javnimi uslužbenci zlasti velike. Splošni razpon med najnižjimi in najvišjimi plačami uslužbencev pa je ostal nespremenjen in približno ustreza sedanjem razponom plač v gospodarstvu. Razen tega je s perspektivnim planom predvideno, da bo raven plač v javnih službah tudi v prihodnjih letih vsikladna z višjo ravni plač v gospodarstvu, kar bo nedvomno tudi zelo koristno za stabilizacijo kadrov v javnih službah.

Sprememba uredbe o uvozu avtomobilov

Beograd, 12. dec. Zvezni izvršni svet je sprejel uredbo o spremembi in dopolnitvi uredbe o uvozu in prometu s potniškimi avtomobili in motorji, po kateri lahko uvažajo avtomobile z nad 2000 ccm poleg zveznih, republiških in predstavniških organov avtonomnih pokrajin tudi državljani, ki so dobili avtomobile kot darilo iz inozemstva ali pa so jih v inozemstvu kupili s svojimi prihranki. Avtomobile z nad 2000 ccm bodo državljani lahko uvažali samo s posebnim dovoljenjem Komiteta za zunanjo trgovino FLR, razen če dobi dve leti zapored

Z ustanovnega občnega zbora društva knjigovodij v Ljubljani

PO IZGLASOVANI ALŽIRSKI RESOLUCIJI

Različna tolmačenja

Od našega stalnega dopisnika

Pariz, 12. dec. (Po telefonu) — Debatu o alžirskem vprašanju pred ZN je končana. Enostručno je izglasovana kompromisna resolucija, ki izraža zaskrbljenost nad obstoječim stanjem, ceni (če naj malo pretiramo) maroko - tuniško ponudbo posredovanja in izraža željo, da naj bi se v duhu učinkovitega sodelovanja začela pogajanja in bila izkoriščena druga ustrežna sredstva, ki bi dovela do rešitve.

Taka resolucija je po eni strani sicer dokaz, da se Generalna skupščina zaveda svoje nemoci, a po drugi strani tudi dokaz realnosti. Ničurno namreč ne bi vodilo izglasovati neke ostrejšo resolucijo, ker se je Francija ne bi držala in katere edina posledica bi bila še večja zostritev mednarodnih odnosov. Vendar ne bi bilo pravilno, če ne bi poudarili, da je ta resolucija kljub vsemu ostrejša od resolucije, izglasovane februarja 1957. leta.

Francoski skozi usta svojega zunanega ministra izjavljajo, da so z njo zadovoljni, in menijo, da je dobra. Predstavniki FLN se tudi strinjajo z njo in so pripravljeno začeti razgovore s Francijo na osnovi, ki je bila postavljena v Rabatu. Vendar — kakor se navadno dogaja z resolucijami — vsaka izmed zainteresiranih strani tolmači resolucijo tako, kakor to njej ustreza. Za Francijo pomeni beseda »pogajanja« s samo pogajanjem o prekinitvi ognja, pri čemer ne naspotejuje pomoči Tunisa in Rabata. Za alžirsko nacionaliste pa imajo ta »pogajanja« mnogo obsežnejši in daljnosežnejši pomen.

Cemu se torej smemo nadejati? Ničurno. Resolucija bo kakor vse dosedanje ostala mrtva črka na papirju. To nam dokazuje dovolj jasno izjava Lacosta in Lejeunne. Prvi je izjavil: »FLN je izgubil bitko... Vsi znaki govore za to, da bi se stvari odšle razvijale

začetku leta poskrbela za izredni dotok deviznih sredstev s krediti in posojili v tujini.

Danes so na vseh francoskih univerzah ustavili pouk. Stavkalo je 160.000 študentov, ki protestirajo proti vladni politiki v šolstvu in prosveti. Vlada namerava namreč v prihodnjem letu znižati kredite za prosveto za okrog 50 milijard frankov.

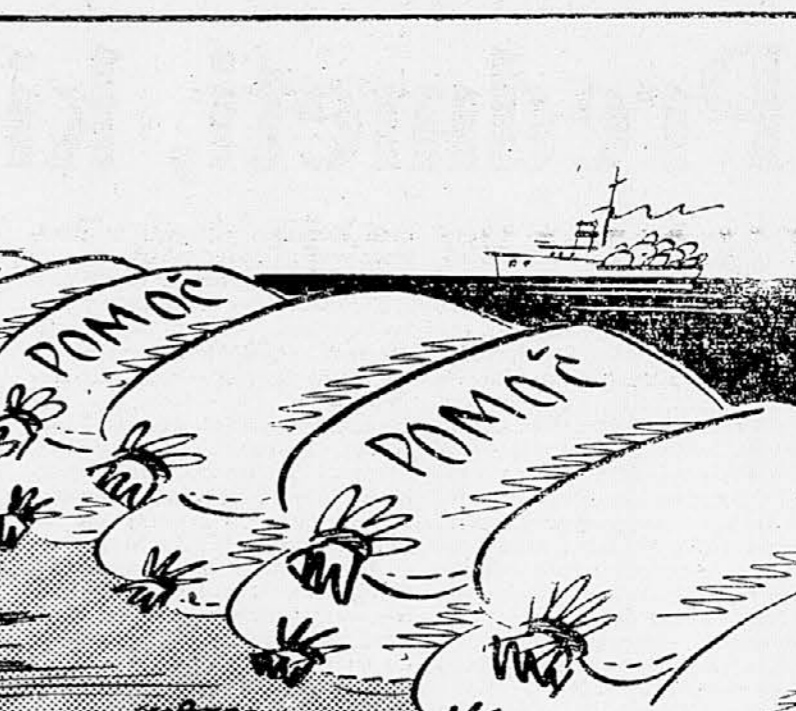
Ugledni pariški časopis »France Observateur« je bil danes zaplajen, ker je objavil poročila nekega italijanskega novinarja o vojaškem položaju v Alžiru. Zanimivo je, da je bil časopis prepovedan zaradi smelnosti vojaškega položaja, za katerega trdijo uradni predstavniki, da je »odlično«.

V takem ozračju se je razvijala in končala razprava proti Ben Sadoku. Razsodba: dosmrtno prisilno delo.

Ves potek sodne razprave pa nam je govoril o tem, da je bil Ben Sadokov atentat le povod, da bi napredna in nazadnjaška Francija mogla vnovič križati meče. Človek bi skoraj dobil vtis, da se je Ben Sadok umaknil nekam v ozadje, se nekako razblinil in da je njegovo mesto na zatožni klopi prevzela materializirana francoska politika v Alžiru, mučenja, zatiranja, vse tisto kar zasluži najgloblje obsojdo.

PARIZ, 12. dec. (AFP). Vojaški odbor atlantskega pakta, v katerem so načelniki generalnih štabov držav članice, se danes ni sestel, kot je bilo nameravano. Ni znano, kaj je bil vzrok temu. Zastopnik atlantskega pakta je sporočil, da danes ne bo tiskovne konference predsednika vojaškega odbora generala Haselmana, načelnika nizozemskega generalnega štaba. Na sejo atlantskega pakta se je danes zbral svet stalnih predstavnikov. Včeraj je začel obravnavati predloge posameznih članic organizacije, o katerih bodo razpravljali prihodnji teden na zasedanju sveta ministrov.

Ameriško delegacijo na zasedanju sveta bo vodil predsednik ZDA Eisenhower. Razen njega bodo v delegaciji ministri za zunanje zadeve Dulles, obrambni minister Mckroy, minister za finance Andersen, predsednik komisije za atomsko energijo Strauss in drugi ugledni funkcionarji. Ameriška delegacija ima skupno 22 članic, med katerimi so tudi posebni svetovalec pred-

— Takole bi si jaz predstavljal obrambo »ogroženih področij« na Srednjem vzhodu... —

PRED ZASEDANJEM SVETA ATLANTSKEGA PAKTA

Eisenhower pride na sestanek

Včeraj se vojaški odbor NATO iz neznanih razlogov ni sestel — Ameriško delegacijo, ki jo imela 22 članov, bo vodil Eisenhower — Tudi Macmillan in Adenauer se pripravljata na pot — Macmillan se je pred odhodom posvetoval s Churchillom

ki bo prihodnji teden v Parizu. Jutri bo seja vlade, kancler pa bo odpotoval v Pariz v soboto.

Na seji britanske vlade, ki jo je predsedoval predsednik Macmillan, so razpravljali o pripravah za zasedanje sveta NATO. Navzoč je bil tudi minister za zunanje zadeve Salwyn Lloyd. Predsednik vlade Macmillan se je danes posvetoval z Winstonom Churchillom o bližnjem zasedanju predsednikov vlad držav atlantskega pakta. V Londonu so opazili, da je postala že navada, da se Macmillan, preden odpotuje v tujino, posvetuje s Churchillom o mednarodnih problemih. Macmillan bo vodil britansko delegacijo na zasedanju sveta NATO v Parizu.

V Parizu je odpotoval tudi že predsednik grške vlade Konstantin Karamanlis v delegaciji so razen njega ministri za obrambo Protopapadakis, minister brez lističe Kasimatis in ministri za zunanje zadeve Averof, načelnik glavnega generalnega štaba in načelnik generalnega štaba mornarice.

Grška opozicijska liberalna stranka je danes objavila sporočilo, v katerem izraža obžalovanje, da se predsednik vlade pred odhodom v Pariz ni posvetoval z voditelji opozicije, čeprav s bodo tam sprejeti skle-

pe, ki bodo izrednega pomena za zunanjo in notranjo politiko države. Podobno sporočilo je objavila tudi stranka združene demokratske levice EDA, poudarjajoč, da koristi naroda narakujejo politiko nevtiralnosti. Grška demokratska stranka pa je pred dnevi zahtevala od skupščine, da ne dovoli graditve oporišč v državi, rekod, da bi kaj takega pomenilo konec grške suverenosti.

Egiptovsko orožje za Tunizijo

Tunis, 12. dec. (Reuter) V redni tedenski radijski oddaji je tunizijski predsednik Burgiba danes izjavil, da je tunizijska armada dobila orožje, ki je pred kratkim prispelo iz Egipta. V pošiljki je bilo 200 pušk in nekaj minometalcev, ni pa bilo blindiranih voz in letal. Hvaležni smo Egiptu za to orožje, je dejal Burgiba, prav tako kot Britaniji, ki nam ga je poslala pred kratkim.

Svica ima novega predsednika

Bern, 12. dec. (Reuter) Za novega predsednika švicarske konfederacije je bil izvoljen Thomas Hollenstein, dosedanj minister gospodarstva. Hollenstein je član katoliške konservativne stranke.

JAPANSKA IN SAUDOV PETROLEJ

Tokio, 12. dec. (AP) Japonska uprava za petrolej je potrdila, da sta Japonska in Saudska Arabija 10. decembra podpisali sporazum, po katerem bo japonska petrolejska družba smela raziskovati in izkoriščati petrolej v podvodnih bazenih v svobodni coni med Bahreini in Saudsko Arabijo. Saudska Arabija in Kuwait bosta dobiti 56% dobička, Japonska pa 44. Sporazum morata odobri britni kralj Saudske Arabije in japonska vlada.

Gostoljubje raketam?

Od našega stalnega dopisnika

RIM, 12. dec. Dvogovor o uspehu sovjetskega satelita in neuspehu ameriškega spunka je na večer pred sestankom atlantskih držav zamenjala pravda okrog usmerjenih izstrelkov: ali jim je dati gostoljubnost v Italiji ali ne? To vprašanje bo nedvomno tudi ena izmed glavnih tem v Parizu. Kaj bodo o tem povedali na pariškem sestanku italijanski predstavniki — Zolli, Pella in Taviani — so danes dopoldne razpravljali na vladni seji. Ob 4. popoldne so tudi v parlamentu odprli knjigo italijanske zunanje politike na isti strani, toda pozno zvečer, ko bo zaključena razprava v zunanje politični komisiji, javnost verjetno ne bo vedela nič več ko prej: vlada namreč smatra, da ni dolžna odkrivati kart vneprej, kadar gre za obveznosti, ki sodijo v okvir Atlantskega pakta.

Vladji sta dve mnenji. »Vojaki« menijo, da je treba dati brez slehernih pridržkov gostoljubnost ameriškim usmerjenim izstrelkom srednjega akcijnega reda ter da so onstran Otranta baje že sovjetske baze za podobne izstrelke. »Političniki« pa pripravljeno nuditi gostoljubnost nevarnim napravam ob nekaterih pogojih. Eden izmed teh je tudi večje upoštevanje italijanskega glasu pri krojenju atlantske politike.

Kot je znano, sta doslej le Turčija in Belgija izrazili pripravljenost da brez pridržkov dasta raketam na razpolago svoje ozemlje. Kaj bo rekla Italija? Uradno še ni nobenega programa, toda najbrž ne bo zmotna napoved, da se bo tudi v Parizu uveljavil dualizem palače Chigi: prizadevanje postaviti atlantsko zavezništvo na osnovi politične enakopravnosti članov, pripravljenost, ugoditi željam in potrebam ameriških strategov. Revija »Estere«, ki je pouzrečno glasilo zunanje ministrstva, namreč piše, da najpomembnejši cilj pariškega sestanka niso vojaški, marveč politični. Treba bo najti način, kako okrepiati zahodno solidarnost in preprečiti različno reakcijo na isti dogodek ter kako uresničiti priporočilo o permanentnih posvetovanjih, ki naj v prihodnje preprečijo neprijetna presenečenja in politično »izvrženega dejstva«.

Medtem ko se vlada — in posredno tudi demokratični štab na Piazza dell Gezu — pripravljata na Pariz, se je končalo zasedanje CK KPI.

Nova kitajska pisava

PEKING, 12. dec. Pekinški radio je poročal, da je kitajski državni svet včeraj odobril spremeni načrt zakona o znakih za kitajsko pisavo, ki bodo v pomoč začetnikom v učenju kitajskega jezika. Abeceda ima vseh 26 črk latinice. Novo abecedo, ki jo je odobrila tudi politična posvetovalna konferenca kitajskega naroda, bodo polagoma uvajali v življenje, ko jo bo odobrili tudi kongres.

Načrt nove abecede so izdelali po široki debati med ljudstvom in posvetovanju s strokovnjaki. Posebna komisija je dobila iz države in tujine kakih 1.200 različnih načrtov za novo abecedo.

Sestanek v State Departmentu

Washington, 12. dec. (AFP). Včeraj je bil v ameriškem ministertvu za zunanje zadeve spet sestanek zastopnikov ZDA in Sovjetske zveze, ki se od 3. oktobra občasno sestajajo in dogovarjajo o tesnejšem sodelovanju v znanosti, tehniki in kulturi obeh držav. Ameriško delegacijo vodi pomočnik ministra za zunanje zadeve William Lacy, sovjetsko pa veleposlanik Sovjetske zveze v Washingtonu Georgi Zarubin.

Kriza v Pakistanu

Candrigarova koalicijska vlada je odstopila, ker se vladne stranke niso mogle sporazumeti o izvedbi splešnih volitev

NEW DELHI, 12. dec. (Tanjug). Predsednik Pakistana general Mirza je prosil afganistanskega kralja Zahir šaha, naj odloži obisk v Karadži, dokler ne bo rešena politična kriza, ki je nastala zaradi večerajšnje ostavke Candrigarove vlade. Obisk afganistanskega kralja je bil napovedan za 10. december.

Kriza v Pakistanu traja pravzaprav že sedem tednov, se pravi, odkar je bila sestavljena Candrigarova koalicijska vlada

Nash predsednik novozelandske vlade

WELLINGTON, 12. dec. (AFP). Vodja novozelandske socialistične stranke Walter Nash je sestavil novo vlado in podal zaoblubo kot predsednik vlade. Njegova stranka je dobila na splošnih volitvah prejšnji mesec večino glasov.

Novi predsednik izraelsko-sirijske komisije OZN

NEW YORK, 12. dec. (Reuter). Uradno so sporočili, da je postal predsednik izraelsko-sirijske mešane komisije Združenih narodov za nadzorstvo nad premirjem kanadski pokrovnik Bertrand. Pred nekaj dnevi je bila namreč sirska vlada sporočila, da ne želi sodelovati s prejšnjim predsednikom Norvežanom Christianom Moelmem, ki je nekdanjen Izraelit. Sporočilo pravi, da sta z imenovanjem Bertrandu zadovoljni obe prizadevi državi.

hitreje kakor nekateri sploh predvidevajo... To isto zagotavlja tudi Lejeunne. »Saharske fronte nikoli ni bilo in je nikoli ne bo.« Pozablja nam pojasniti je to, čemu je treba potem okrepiati varnostno linijo na jugu Alžira, zgraditi letališča in povečati za 50 odst. kontingent vojakov Evropejcev v saharških enotah, premestiti več kot 10 bataljonov iz Maroka in Tunisa na to področje.

Stirih strank. Vlada je padla, ker se koalicijske stranke niso sporazumele glede izvedbe splošnih volitev, katerih v državi ni bilo že odkar se je indijski podkontinent razdelil na Indijo in Pakistan. Gre za to, ali bodo izvedli skupne ali sločene volitve. Muslimanska liga vztraja pri tako imenovanih ločenih volitvah, v katerih bi izločili muslimansko prebivalstvo, ki bi posebej volilo poslance. Tak način volitev bi prizadel posebno vzhodni Pakistan, kjer je skoraj četrtina prebivalcev, ki niso muslimani. Ostale tri stranke bivše koalicije pa so proti ločenim volitvam.

Takoj po odstopu vlade, ko je Candrigar spet dobil mandat, so se te tri stranke odločile, da ne bodo šle v koalicio z muslimansko ligo, če ne bo popustila od zahtev po ločenih volitvah. Pri takem položaju je trenutno malo upanja za sestavo nove vlade glede na to, da ima muslimanska liga zdaj v osrednji skupščini od 80 poslancev samo 15 poslancev. Ker pa ni redek primer, da poslanec naglo prestopajo iz ene stranke v drugo, tudi ni vključeno, da bo novi mandator nekako pripravil temelje za segavo nove vlade.

Pravica do samoodločbe

Za debato o ciprskem vprašanju se je prijavilo 17 delegatov — Vodja jugoslovanske delegacije Srdja Prica je izjavil, da bo delegacija FLRJ podprla sleherni predlog, ki bo nudil ciprskemu ljudstvu možnost samoodločbe

NEW YORK, 12. dec. (AP). Na včerajšnji popoldanski seji političnega odbora so nadaljevali razpravljanje o ciprskem vprašanju. Za debato se je prijavilo 17 delegatov.

Grški delegat Leizides je v svojem govoru poudaril, da med Turki in Grki na otoku ni velikih razlik, da pa so britanske oblasti s svojo politiko zasedale razdor med njimi. Pozval je Združene narode, naj priznajo Cipru pravico do samoodločbe, Veliko Britanijo pa, naj neha groziti ciprskemu prebivalstvu. Na svobodnem Cipru, je dejal Leizides, bodo imeli Grki in Turki enake pravice. Ciprsko ljudstvo pričakuje od Generalne skupščine, da ga bo moralno podprla v njegovih pravicah.

Vodja jugoslovanske delegacije Srdja Prica je v debati izjavil, da bo jugoslovanska delegacija podprla sleherni predlog za rešitev ciprskega vprašanja, ki bo ciprskemu narodu nudil priložnost njegove pravice do samoodločbe. Zal od zadnjega zasedanja političnega odbora ni bil dosežen glede tega nikak napredek. Jugoslovanska delegacija gleda na položaj na Cipru z resno zaskrbljenostjo, kar je razumljivo tudi spričo neposredne prizadetosti Jugoslavije za razmere na tem področju. Ključ za rešitev ciprskega problema je v svobodno sprejetih odločitvah ciprskega naroda, oziroma v izvajanju njegove pravice do samoodločbe. Glede na to se jugoslovanski delegaciji ne zdi upravičeno, da hočejo nekateri — obravnavati ta problem s perspektive nadaljevanja sedanjega položaja, ki je nastal v popolnoma drugačnih zgodovinskih pogojih. Sedanjega razvoja na Cipru ne bo mogoče umetno zaustaviti, še manj pa bi bilo mogoče nadaljevati preživele ustanove kolonialnega sistema. Vsaka rešitev, ki ne bi spoštovala pravice ciprskega naroda do samoodločbe in bi temeljila na motivih, ki so pravzaprav privedli do sedanjega težavnega položaja, bi imela samo škodljive posledice za vse prizadete.

Vodja jugoslovanske delegacije Srdja Prica je nato zavrnil ugovore; po katerih bi bilo ozadje ciprskih zahtev teritorialne narave, ter dejal: »Zdi se mi potrebno poudariti, da niti ciprski narod niti narod Grčije, ki sta zahtevala, da se problem Cipra postavi na dnevni red tega zasedanja, nista postavljala nikakih kategoričnih zahtev niti nista vsiljevala kakih naprej določenih sporazumov. Nasprotno, dala sta dovolj dokazov, da sta pripravljena sprejeti sleherni stvarni napadek k izpolnitvi pravice do samoodločbe. S tem je podana solidna podlaga, ki naj nam bo izhodišče, ko bomo oblikovali naša priporočila v zvezi s tem problemom.«

Zastopnik grške vlade je izjavil danes, da je Grčija »globoko ogorčena spričo stališča ZDA v debati o ciprskem vprašanju v OZN Poudaril je, da je vzrok za njeno ogorčenje dejstvo, da je ameriški zastopnik sinoči zahteval odložitve

glasovanja v političnem odboru, kar je storil vsakakor z namenom, da bi medtem oblikovali kako kompromisno rešitev.

glasovanja v političnem odboru, kar je storil vsakakor z namenom, da bi medtem oblikovali kako kompromisno rešitev.

Predmeti, ki estetsko bogatijo

Male razstave Društva likovnih umetnikov uporabne umetnosti Slovenije v Mali galeriji v Ljubljani je bil verjetno vesel sleherni, ki jo je obiskal, saj razstavljeni dela pričajo, kako je mogoče združiti estetsko likovne zunanosti s praktično namembnostjo predmetov. Gumb nima le funkcije, da spaja obleko, ampak je lahko tudi sam na sebi privlačna kombinacija likov in barv; vaza ni le prostor, ki drži vodo, ampak izraža lahko tudi likovno hotenje ustvarjalca, in če položimo v tako vazo rožo, ne bo ostala v njej samo sveža, ampak se bo tudi spojila z vazo v zaključeno estetsko predstavo. In to je veliko, kajti če obkrožajo človeka tudi v njegovem vsakdanjem življenju stvari, ki mu vzbujajo občutek nečesa skladnega in lepega, potem dobiva umetniško doživljanje mnogo širši radij, kot ga ima, če se le od časa do časa slišimo odtrgati iz takolimenovane vsakdanosti ter se predati neki posebni umetnosti.

Na razstavi v mali galeriji so razstavljeni tako izdelki iz glin, lesa, raznih kovin od bakra do zlata, tkanin, slame, štoržev in drugih materialov, po namembnosti pa zlasti vaze, nastavki, krožniki, luči in drugi predmeti sobne opreme, zaponke in gumbi, igračke, spominki, rutice, okrasna galanterija te; umetne cvetice. Bilo bi preveč, če bi se ustavljali pri vseh razstavljenih in njihovih izdelkih, čeprav je razveseljivo, da se je krog avtorjev precej razširil in da so se poleg že znanih imen, kot so Srečko Kotar, Vladimira Bračič-Furlan, Milan Cvelbar, Peter Adamič, Boga Avčinova in drugih, začeli uveljavljati tudi nekateri novi ustvarjalci, od katerih nekateri, na primer Nataša Serajnik ali Majda Kumar še celo študirajo, a so doslej priznanje celo na trienalu v Milanu.

estetsko odličnih, ampak tudi cenenih modelih čisto srečujemo v proizvodnji in trgovini po isti ali celo višji ceni še povsem kičaste serijske izdelke. Kako je mogoče, da na primer ob vseh lepih modelih zlatarske dejavnosti čisto ne najdemo v trgovinskih okrasov, ki bi imeli sodobnejše oblike, da ob razstavljenih modelih najmodernej-

tam sami krasili v reprezentativnih prostorih, v široki potrošnji in najširšem okusu pa ne bomo prišli toliko naprej, kot bi sicer po svoji sposobnosti lahko. Nedvomno naša šola za umetno obrt prispeva tu že zelo veliko. Razen nekaterih arhitektov oziroma akademskih likovnih umetnikov se s temi modeli peta tudi največ njihovih absol-

nekoliko nepravilno, če mešamo izdelke ljudske folklorne in likovne uporabne umetnosti, kajti slej ko prej trpi čistost enega ali drugega. Mimogrede se spominjam ureditve na Norveškem, kjer imata obe panogi močno rast in kjer poleg trgovin z resnično folklornimi predmeti poslujejo tudi razstavno-trgovski prostori posebne eksperimentalne skupine za modele, ki jo vzdržuje združenje raznih industrijskih podjetij. Seveda je tudi tu treba ločiti med industrijskim desnom za splošno potrošnjo in industrijsko proizvodnjo ter onimi izdelki, ki jih bomo zaradi njihove izvirne specifične oblike vendar izdelovali v samo omenjenem ateljejskem številu.

Ta rahel razkol v pojmovanju umetne obrti in uporabne umetnosti, kar se čisto rabi za sinonim, se kaže tudi v naslovu društva, ki družijo sedanje razstavljalce, in ki se odločajo za uporabno umetnost. Pri tem pa je seveda težko potegniti to črto povsem natančno, saj so na samih razstavih predmeti, ki jih od resnične umetnosti v običajnem pomenu besede loči samo uporabnost (na primer bronasti nastavek Bratuževe bi bil lahko tudi abstraktna plastika) in onimi, ki so po svojem značaju, ker ne iščejo neke nove forme, pač bliže umetni obrti ali celo folkloru (na primer umetne cvetlice, gorjuške pipe z biserno matico itd.). Ne da bi bila ena linija slabša od druge, pa je gotovo, da ob tem folklornem razlikovanju ostaja vsemu temu skupno jedro — da imetnika estetsko bogatijo.

B. Pogačnik

V Beogradu so priredili retrospektivno razstavo velikega srbskega slikarja Jovana Bijelića. S tem so praznovali njegov 70-letni življenjski jubilej in 40-letnico njegovega umetniškega dela. Ob tej priložnosti je bila Bijeliću tudi podeljena nagrada mesta Beograda za razstavljenе slike in za njegovo dolgoletno uspešno delo na področju likovne pedagogije. Retrospektivno razstavo Jovana Bijelića je lepo dopolnila še razstava »Bijelićevi učenci nekoč in danes«, ki jo je priredila Mladinska galerija v Beogradu.

Na sliki: »Mala Dubravka« Jovana Bijelića.

FURLANSKI UMETNIKI V LJUBLJANI

Po razstavnih izmenjavah s Cesko (razstava G. A. Kosa, M. Malaša in K. Putriha v Pragi, Brnu in Bratislavi) se Jakopičev paviljon te dni pripravlja na novo zanimivo prireditve te vrste. Danes bo namreč ob 18. uri v prostorih Paviljona otvoritve razstave »Sodobni furlanski umetniki«.

Da te prireditve je prišlo na podlagi razgovorov med upravo Jakopičevega paviljona in videmsko galerijo »Del Girasolea«. Stednja bo posredovala Ljubljani grafiko in slikarstvo furlanskih umetnikov. Jakopičev paviljon pa bo priložnostno pomlad prav tako pripravil podobno razstavo v Vidmu. Med razstavljalci umetniki posebno izstopata Tranquillo Marangoni (znani italijanski grafik) in pa Giuseppe Zigaina, predstavnik neorealizma v likovni umetnosti in prvonagrajenec na »Festivalu mladine« v Moskvi. Ostali razstavljalci so še Anzil, Carlo Ciussi, Enrico de Cillia, Cesare Mecchiutti, Ana Maria Zecchinato in Fred Pittino.

Otvoritve se bodo udeležili razstavljalci sami in številni predstavniki likovnega življenja v Furlaniji.

Ker je razstava tudi sodaj, je vredno omeniti tudi sorazmerno nizko ceno, predmetov ki testo komaj odtehta stroške za material in samo ročno delo. Vzemimo na primer samo elegantno visoko keramično vazo Majda Kumarjeve po 1100 dinarjev, krasne umetniške srebrne zaponke Bratuževe po 1000 dinarjev ali svilene rutice z izvirnimi deseni Nataše Serajnikove po 440 dinarjev. Prav v zvezi s tem pa se postavlja vprašanje, kako je mogoče da ob takih in podobnih ne samo

ših gumbov čisto se slišimo o tem, da mora ta ali ona iskati gumb za svojo novo obleko iz tujine, ali da srečujemo na najbolj osrednjih točkah mesta v izložbah cele serije sladkobno kičastih vaz, gipsastih barvstih kužkov in benediških gondol.

V tem oziru se odpira vprašanje stalne šole za oblikovalce estetskih modelov, proizvodnih sredstev in naprav ter trgovinskih lokalov, kajti če teza ne bomo dosegli, bomo sicer prirajali lepe razstave, doživljali pohvale v inozemstvu in se tu in

ventov, in tako je tudi z udeležbo na sedanjih razstavi. Vendar bi prav zaradi sodobnih potreb in plemenitenja širokega okusa morda le kazalo, da bi se ta šola ali vsaj en njen del v bodoče bolj posvetil sodobnemu izvirnemu industrijskemu oblikovanju, kot pa da statično ostaja le šola za umetno obrt. Jasno, da dober sodobni desen, zlasti če hoče biti lokalno značilen, v glavnem temelji na ljudskem izročilu in ljudski motiviki, vendar je izvirno predelan in doživljen v novih dimenzijah, zaradi česar ga ne moremo in ne smemo zamenjati s folkloro. Kot je prodajna mreža našega trgovskega podjetja »Dora« zelo vzorna in vabljiva, je vendar

Ljudske knjižnice v mariborskem okraju

Svet za kulturo in prosveto mariborskega okraja je na svoji zadnji seji razpravljalo o stanju ljudskih knjižnic v okraju. Ugotovilo je, da je na njegovem področju 145 knjižnic, 119 so jih obnovili že v prvih letih po osvoboditvi, ko so ljudje dokazali svojo ljubezen do dobre knjige s tem, da so z največjim prizadevanjem hiteli obnovljati med okupacijo popolnoma uničene knjižnice in prinašati knjige, ki so jih rešili pred uničenjem.

Glede na število knjig je v

ljudskih knjižnicah okraja velika razlika. 29 knjižnic ima manj kot 200 knjig, 47 knjižnic pa 500. Celotni knjižniški fond ljudskih knjižnic v okraju obsega 113 tisoč knjig, toda dobra polovica odpade na 5 knjižnic, predvsem na obe večji mestni knjižnici.

Zanimanje za dobro knjigo stalno raste, hitreje kot množični knjižnici, da bi svojem bralec nudile novo čtivo. Na knjižnem trgu se dan za dnem pojavljajo knjige, ki braleca zanimajo, toda le malokatera knjižnica lahko te knjige sprosti nabavlja. Knjižnice imajo dohodek v glavnem od izposojnin, le redki občinski odbori jim dajejo skromne podporne izjeme.

Zanimanje za dobro knjigo stalno raste, hitreje kot množični knjižnici, da bi svojem bralec nudile novo čtivo. Na knjižnem trgu se dan za dnem pojavljajo knjige, ki braleca zanimajo, toda le malokatera knjižnica lahko te knjige sprosti nabavlja. Knjižnice imajo dohodek v glavnem od izposojnin, le redki občinski odbori jim dajejo skromne podporne izjeme.

Najboljši mecen ljudskih knjižnic je bil doslej Okrajni svet Svobode in prosvetnih društev, posledaj pa bo moral zmanjšati svojo pomoč, ker ne bo prejel več tolikšnih subvencij. Na koga naj preide dolžnost podpiranja ljudskih knjižnic?

Po mnenju članov Sveta za prosveto in kulturo predvsem na občinske ljudske odbore in na podjetja. Ljudske knjižnice naj bi čimprej postale proračunske ustanove v vrsti ostalih kulturno - prosvetnih ustanov občine. Novi zakon o knjižnicah, ki ga že težko pričakujemo, bo verjetno te in podobne dosedanje pomanjkljivosti uspešno odpravil.

Člani Sveta za kulturo in prosveto OLO Maribor so menili, da lahko sedanjí sveti za kulturo in prosveto pri občinskih odborih v marsičem podpro delo ljudskih knjižnic in jim pomagajo priti do potrebnih materialnih sredstev, predvsem pa naj bi dali pobudo za ustanovitve večjih občinskih knjižnic. V Mariboru pa bi v smislu predloga novega zakona usposobili eno izmed knjižnic za funkcijo okrajne knjižnice. Ta bi lahko dajala strokovno pomoč ostalim knjižnicam v okraju. (jp)

V terek je v prostorih Prešernovega muzeja v Kranju odprl svojo razstavo Janez Lenassi. Razstavlja kipe in risbe. — Na sliki: »Starka«.

O prevajanju Joyceovega Ulyssesa

Nekajkrat je bila že zapisana in verjetno dosti večkrat izrečena misel, da bi bilo treba posloveniti enega najpomembnejših romanov novejših dob. Joyceovega »Ulyssesa«. Kakor je res, da je to eden izmed temeljnih kamnov sodobnega romana, tako je tudi res, da se človeku ob misli na slovenski prevod tega dela vsiljuje kopica pomislekov, na katere ni lahko odgovoriti. Predvsem, kje bomo vzeli Slovenci občinstvo za ta roman, ki terja zelo veliko celo od izobraženega, razgledanega bralca? Bralce še, samo ali bi knjiga našla tudi dosti kupcev, zakaj v čisto izgubo je menda nihče ne bo zalagal. Nadalje: ali je slovensčina v svoji današnji podobi sploh že kos Joyceovemu velikanu? Tu ne mistimo toliko na njeno izrazno moč, ta bi utegnila bolj ali manj zadostovati. Gre nam bolj za razne plasti, ki bi se morale poznati v njej, za razne govornice, ki so izraz družbenega, poklicnega, starostnega, krajevnega itd. izvora in položaja govorečih oseb. Po teh plasteh bi se moralo videti, ali je kaka govornica vznesena, uglasjena, poslojna, izobraženska, pobalinska, robata, vulgarna... zakaj z vsem tem označuje Joyce svoje osebe in treba je to ohraniti tudi v prevodu. V slovensčini pa so se nekatere plasti razvile šele v zadnjem času — večkrat na škodo drugih — in marsikje si še nismo na jasnem, koliko lahko katere izmed teh govoric sprejmemo v knjigo.

Dokler se te reči niso nekoliko razbistrile, je nemogoče, da bi bil Joyceov roman preveden tako, da bi bil vsaj kakorlikor toliko ujet Joyceov slog, in če to ni doseženo, potem je bolje, da »Ulyssesa« sploh ne prevajamo. Slovenci kot majhen narod si ne moremo privoščiti dveh, treh izdaj, v katerih bi se prevod pomembnega literarnega dela polagoma izčiščeval. Posebno pri tako obsežnih delih, kakor je »Ulysses« — da ne govorimo o njegovih težavnosti — je treba vse dobro preudariti in pretehtati, preden se požene v mrzlo vodo...

Hrvatje imajo za letos napovedan prevod »Ulyssesa«, izdala ga bo založba Otokar Keršovani na Reki. Ne vemo, ali bo prevod res izšel že letos, in tudi ne vemo, ali bo ustrezen izvirniku — to lahko samo želimo. Kako zelo je potrebno previdnost v takih re-

šah, pa nazorno kaže nedavna kritika, ki jo je bilo brati v literarni prilogi dnevnika »Frankfurter Allgemeine Zeitung« o nemškem prevodu Joyceovega romana.

Nemški prevod je oskrbel Georg Goyert in je prvič izšel pred tridesetimi leti. Od tedaj so ga hvalili nešteti kritiki, na ščitnem ovitku je bilo brati sodbe, ki pozdigujejo prevod v nebo, doživljal je ponatise in ravno pred kratkim je izšel nov natis v Svcici, ki ga prodajajo tudi v Nemčiji. Arno Schmidt, eden izmed mlajših nemških avtorjev, ki po načinu pisanja dajejo sumiti, da so se učili pri Joyceu, pa se je lotil prevoda in ga pod dobrim drobnogledom korenito pregledal. »za jubilej«, kar

Naša glavna mesta in tudi Ljubljano je obredla razstava jugoslovanskih primitivnih umetnikov, kakor jih imenujemo, in je povsod zbudila žive odmeve. Zlasti v Beogradu in Zagrebu je dala povod za obirno razpravljanje in polemike o vprašanju »primitivne umetnosti« se še zdaj niso polegile. To je vsekakor spodbudno, saj priča o velikem zanimanju strokovnjakov in občinstva za sodobne likovne pojave. — Na sliki: »Zima« Ivana Generalića.

kor pravi. In ugotovil je precej strahotne reči. Povrsen enotedenski pregled, pravi Schmidt, je dal okoli 500 spodrseljev, natančnejši pa bi jih po njegovi misli dal tudi 3000. Schmidtov — resda zelo ostro izraženi — zaključek se zatorej glasi takole: genialno preveden? Le majhen del!

rokokodelsko uporabna (kot predloga za boljšega prevajalca) polovica; — satira na veličastni izvirnik.

»Mi Nemci«, pravi Schmidt, »še ne vemo, kaj je »Ulysses«!«

Morda je Schmidtova sodba izražena resnično malo prestrgo, vendar ni mogoče preterto dejstva, da je odkril veliko hudih napak. In če se je to zgodilo Nemcem, je lahko pač v svarilo drugim, naj se dobro pripravijo, preden se spopadejo s težavami in pastimi »Ulyssesa«.

J. G.

ODKRITJE NOVIH FRESK

V podružnični cerkvi v Iski vasi pri Ljubljani so pred kratkim odkrili nove dragocene freske iz zadnje četrtine 16. stoletja. Skrb za umetniško slikarja je prevzel ljubljanski Mestni muzej, saj je ta najaba zelo pomembna, kajti časovno je prav ta protestantska doba 16. stoletja praktično brez slehernih slikarskih spomenikov, tako da iske freske predstavljajo morda enega zelo izjemnih primerov. Kerke bo preučevali in izpidarili, v katerem bodo shranjene tudi druge stariške, zlasti rimske najdbe z iskega področja.

Pismo iz Pariza

VIHAR, TODA NE V KOZARCU VODE

Sredi novembra je Théâtre des Arts v Parizu začel z generalnimi gledališkimi igrami »Kraljica iz Cezareje« (La reine de Césarée), ki jo je napisal Robert Brasillach. Gostje, povabljeni na prvo javno generalko, pa so bili močno presenečeni. Padli so v sredo demonstracij okrog gledališča in v dvorani sami in mnogi od njih so odnesli s seboj domov na koži zapisan spomin na zanimivo predstavo. Okna gledališča so bila razbita, demonstranti so vdrli in dvorano, metali med gledalce raznorodne praške, posredovala je policija. Naslednji dan so se demonstracije ponovile in so bile še bolj razvnete. Oblasti so nato prepovedale nadaljnje uprizoritve te drame.

Robert Brasillach je bil kolaboracionist, vojni zločinec, specialist za židovsko vprašanje in je bil po osvoboditvi obsojen in ustreljen. Demon-

stracije je organizirala Akcija Odpora, češ da v francoskem gledališču ni prostora za dramo takega avtorja in take vsebine. Igranje te gledališke igre bi bil posmeh dnevniku Ane sarjev svetovalec Paulin je predstavnik mlade generacije, senata, ljudstva, Rima in rase. Vendar njegova intriga ni politična, vsaj navidez — odkril je tajno, s pomočjo katere razdere ljubezen, ki skriva v sebi nevarnosti za državo. Kraljica Bérénice ni več mlada in se boji, da cesar ne bi tega spoznal ter je zaradi tega ne bi več ljubil. Paulin zna to izrabiti. Mar ni lepša ljubezen, magari neizpovedana in neizživljena, kot pa razočarana in razbita, zagrenjena? Na tem ulovi kraljico, ki se iz bojazni pred tem umakne. Ljubimca se lotita prostoroljno, kraljica hoče ohraniti lepo čustvo v kralju, pa če tudi žrtvuje svoje hrepenenje po ljubezni.

Nekateri pravijo, da govori skozi Paulinova usta avtor sam. Drugi trdijo, da to ni res, da je prej čutil v dramo nekako melanholijo avtorja nad svojo življenjsko filozofijo. Eni pravijo, da je drama protizidovska, drugi ugovarjajo, da ni in da tudi tekst, ki ga je cenzura prečrta, ni nevaren: »Kraljica iz Cezareje« je drama dveh ljudi, njune ljubezni, tragičnega dejstva poslavljajoče se mladosti in hrepenenja po sreči.

Najprej se je vnel boj glede pravice oblasti, da s policijskimi ukrepi zavira gledališko (in drugo umetniško) dejavnost. Ni še namreč pozabljeno, da je oblast pred časom prepovedala dramo Rogera Vaillanda »Polkovnik Foster se bo zagovarjal zaradi krivde«. Morda bo jutri nekdo napisal dramo o Alžiru. Kaj bo? Roger Villand je zapisal, da se mu zdi vsak ukrep take vr-

ste nedopusten in da je to v bistvu tipično fašistični postopek.

Marcel Aymé je prav tako proti prepovedi — na sploh — in misli, da Brasillachova drama nima političnega karakterja.

Andre Maurois je načelno proti vsem prepovedim umetniških del in se mu zdi sravnотно, da napadajo avtorja, ki je mrtev.

Armand Salacrou je proti prepovedi te drame, je pa tudi proti drami sami.

Bernard Lecache pa je zapisal: »Sem protivnik uprizoritvi te drame, ker je tako po svojem avtorju, kot po svojem duhu žalitev žrtev odpora.«

Izjave so različne, vendar so v glavnem, tudi tistih, ki se ne strinjajo z dramo samo, proti policijskim prepovedim v gledališču. Vsekakor ni

mogoče metati v en koš vseh prepovedanih dram. Toda francoski intelektualci so močno zagrenjeni nad svojimi politikami, posebno znanstveniki in umetniki. Zato je razumljivo močan odpor proti posegom oblasti v umetnost na sploh. Toda v konstelaciji političnih sil, kakršne so danes v Franciji, je glede tega težko postaviti zdrav princip; verjetno pa to ne velja samo za Francijo.

Vlogo Titusa v »Kraljici iz Cezareje« je po oklevanju prevzel zdaj drug igralec. Vihar se je nekoliko polegel, vedno več je glasov, ki pravijo, da so bili napadi na dramo preostri in ukrep o prepovedi nepravilen. Gledališče je doslej sprostitve prepovedi in bo te dni ponovno dvignilo zastor pred »Kraljico iz Cezareje«.

Ali se bodo demonstracije ponovile?

France Stiglic

TOVARNA MERIL

v Slovenjem Gradcu

išče za takojšnjo zaposlitev

LESNEGA TEHNIKA

po možnosti z nekaj prakse, za pripravo dela v tehnični oddelek in absolventa mojstrske šole lesne stroke za delo v proizvodnji. Plača in ostalo po dogovoru. Ponudbe pošljite ali se osebno javite vsaj do 1. januarja 1958. 7315-R

V globoki žalosti sporočamo vsem, ki ste jo poznali, da nas je v visoki starosti nenadoma zapustila naša dobra žena, mama, babica, prababica

KATARINA HABIC
roj. Velkavrh

ki jo bomo ohranili v trajnem spominu. Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek 13. 12. ob 15.30 izpred hiše žalosti. Tržaška 4 na pokopališču na Vrhniki.

Zalujoči ostali
Vrhnika, Ljubljana, Beograd 12. dec. 1957

Sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je po kratki bolezni za vedno zapustil naš ljubi mož, stric in svak

JOŽE ZAVRŠAN
prevoznik

Pogreb pokojnika bo v petek, 13. dec. 1957, ob 15. uri izpred križišta na Hujah na kranjskem pokopališču.

Zalujoča žena in ostalo sorodstvo.
Kranj, 12. dec. 1957.

Ste že kupili srečko NOVOLETNE LOTERIJE 1958?

TRGOVSKO PODJETJE »PETROL«

sprejme takoj v službo

POSLOVODJO za bencinski servis na Bledu

POGOJ: izučen v trgovini z nekaj prakse.

VEČ PRODAJALCEV za bencin. servise v Ljubljani

POGOJ: izučeni v trgovini.

Plača po tarifnem pravičniku.

Prošnje z navedbo dosedanjih zaposlitev pošljite na »Petrol«, Ljubljana, Cankarjeva 5-II. 7325-R

Umrli je v 82 letu starosti naš dragi oče in stari oče

LOVRO KOKALJ st.

Pogreb bo v soboto, 14. decembra 1957, ob 16. uri iz hiše žalosti v Kropi št. 89.

Zalujoči: otroci Lovro z ženo Pepco, Pavlina z možem dr. Leopoldom Grošljem, Anton z ženo Francko; vnuki Breda z možem Janezom Dularjem, Lovro, Tone in Fanika ter ostalo sorodstvo.

Kropa, 12. decembra 1957.

Ravnateljstvo in profesorski zbor Slovenske gimnazije v Kopru sporočata pretresljivo vest, da se je v najlepšem cvetu življenja in v največjem naporu svojih sil pri vzgoji mladine nenadoma smrtno ponesrečila

META VERBIČ

profesorica na Slovenski gimnaziji v Kopru

Vestno tovarišico pri delu in vedro vzgojiteljico mladine bomo ohranili v trajnem spominu.

Ravnateljstvo in profesorski zbor Slovenske gimnazije v Kopru

ODVETNIŠKA ZBORNICA SLOVENIJE V LJUBLJANI

sporoča, da je dne 12. decembra 1957 umrl njen bivši član

dr. JOSIP HACIN

iskrenega tovariša, zaslužnega zborničnega sodelavca, uglednega pravnika in javnega delavca ohranimo v častnem spominu.

Upravni odbor

Umrli je naša ljubljena

METKA VERBIČ

profesorica germanistike

Pogreb drage pokojnice bo v soboto, 14. decembra 1957 ob 15. uri iz Nikolajeve mrliške vežice na Zalah.

Zalujoči: oče Tone, sestr. Jana in Ana por. Mencinger ter družine Verbičeva, Knafličeva, Mencingerjeva ter ostalo sorodstvo.

Izola, Ljubljana, Vrhnika, Kamnik, Smartno, Litija, 12. decembra 1957.

Dotrpel je naš dragi mož, oče in stari oče

HINKO MARTELANC

železniški upokojenec

Pogreb bo v petek, 13. decembra 1957, ob 15.30, izpred Nikolajeve mrliške vežice na Zalah.

Zalujoči: žena Amalija, hči Zora por. Kozlevčar, Marija por. Čibej, sinovi Danilo, Milan, Albin z družinami in ostalo sorodstvo.

Ljubljana, Trbovlje, Trst, dne 10. decembra 1957.

Globoko užalosteni sporočamo, da nas je danes zapustil naš skrbni in dober oče, ded, praded itd.

JOSIP SEKULA

star 92 let

Spremlili ga bomo v petek, 13. decembra 1957, ob 16. uri, iz Jožefove mrliške vežice na pokopališču Zale.

Zalujoči: sin Lojze, hčeri Mara in Martina z družinami in ostalo sorodstvo.

Ljubljana, 11. decembra 1957.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da nas je danes ob 12. uri za vedno zapustila naša ljuba mama, stara mama, sestra in teta

VIKTORIJA GRMEK

Pogreb pokojnice bo v petek, 13. decembra 1957, ob 15.30, v Avberu.

Zalujoči: sin Alfonz z ženo in otroci, hči Nada z možem in sinom, snaha Regina s hčerko in ostalo sorodstvo.

Sežana, Maribor, Avber, 11. decembra 1957.

Umrli je naša draga sestra, svakinja in teta

ŠTEFANIJA HANAK roj. Hladnik

Pogreb bo v petek, 13. decembra 1957, ob 15. uri, iz hiše žalosti, Muzajska 5, na novomeško pokopališču.

Zalujoče družine Berden in Hladnik.

Novo mesto, Ljubljana, 11. decembra 1957.

Po kratki bolezni nam je umrla naša ljubljena žena, mama, stara mama, tašča, sestra, teta in svakinja

PAVLINA MILAVEC

Drago rajnico bomo spremlili k zadnjemu počitku v soboto, dne 14. decembra 1957 ob 15.30 iz Kristofove mrliške vežice.

Ljubljana, 12. decembra 1957.

ZALUJOČI OSTALI

AGROTEHNIKA

zadružno podjetje za oskrbovanje kmetijstva

obvešča svoje cenjene odjemalce, da bo imela

LETNO INVENTURO

v skladiščih na veliko v Ljubljani v času od 23. do 31. decembra, v poslovalnici z rezervnimi deli v Ljubljani, Gosposvetska 3 v času od 16. do 31. decembra,

v skladiščih poslovalnice v Celju v času od 20. do 31. decembra, v trgovini poslovalnice v Celju v času od 27. do 31. decembra, v skladišču Šmartno ob Paki dne 26. decembra, v skladišču Ljutomer v času od 29. do 31. decembra.

V navednem času bodo skladišča za promet s strankami zaprta in blaga v nobenem primeru ne bomo izdajali.

Med časom inventure naročeno blago bo odpremljeno po 1. januarju 1958.

7322-R

Za vedno je zaprla trudne oči v 69. letu starosti predobra žena, mama, stara mama, sestra in teta

IVANA NARTNIK

PLENKOVA MAMA

Pogreb pokojnice bo v soboto, dne 14. decembra 1957, ob 10. uri iz hiše žalosti na pokopališču Polhov gradec.

Zalujoči: mož FRANC, sinovi IVAN, JERNEJ, FRANCI, ŠTEFAN z družinami in TONI; hčere MICI, LENI, FRANCKA z družinami in IVANKA ter brat TONE z družino.

Polhov gradec, Ljubljana, Kamna gorica, 11. decembra 1957.

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA JE NENADOMA UMRLE TOVARIS

VIKTOR FERKOV

KVALIFICIRANI DELAVEC

DOBREGA IN POZRTVOVALNEGA TOVARIŠA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU!

NA POSLEDNJI POTI GA BOMO SPREMILI V PETEK, 13. DECEMBRA 1957, OB 14.30 IZPRED MOSTU V STEPANJI VASI. — DO POGREBA LEŽI NA ZALAH V PETROVI MRLIŠKI VEŽI.

UPRAVA IN SINDIKALNA PODRUŽNICA

»TEOL« LJUBLJANA

SPOROČAMO ŽALOSTNO VEST, DA STA SE SMRTNO PONESREČILA ČLANA NAŠEGA KOLEKTIVA, TOVARIŠA

VIKTOR HOČEVAR in ALOJZ STRAJNAR

POZRTVOVALNA TOVARIŠA BOMO OHRANILI V TRAJNEM SPOMINU!

AVTOPROMET »GORJANCI«

STRAZA

NAZNANJAMO ŽALOSTNO VEST, DA SE JE DNE 12. DECEMBRA 1957

PRI IZVRŠEVANJU SVOJEGA DELA SMRTNO PONESREČIL

Jože Jurjavčič
rudar

ČLAN DELAVSKEGA SVETA IN UPRAVNEGA ODBORA PODJETJA TER

UPRAVNEGA ODBORA SINDIKALNE PODRUŽNICE

DOBREGA IN POZRTVOVALNEGA TOVARIŠA BOMO OHRANILI

V TRAJNEM SPOMINU!

POGREB BO V SOBOTO, 14. DECEMBRA 1957 POPOLDNE.

ČLANI KOLEKTIVA RUDNIKA ŽIVEGA SREBRA V IDRJI

DELAVSKI SVET, UPRAVNI ODBOR

IN SINDIKALNA PODRUŽNICA

Kako bodo izvajali prevedbo upokojujencev

V zvezi z novim pokojninskim zakonom smo zaprosili direktorja Republiškega zavoda za socialno zavarovanje dr. Bojana Spicarja, naj pojasni nekatera praktična vprašanja o izvajanju tega zakona. S tem nudimo našim bralcem, ki so zainteresirani za določila pokojninskega zakona, nekaj pojasnil, kako bodo okrajni zavodi za socialno zavarovanje opravili svoje naloge, ki jim jih nalaga omenjeni zakon.

Prvo vprašanje: Tovarš direktor, izšel je dolga pričakovani pokojninski zakon. Mnogi so ga čakali več let in sedaj bi marsikdo med njimi rad vedel, kako se bo začel izvajati. Ali bi nam mogli kot direktor Republiškega zavoda za socialno zavarovanje povedati nekaj o dosežkih pripravah za izvajanje tega zakona?

Odgovor: Nova prevedba po uradni dolžnosti postavlja okrajnim zavodom za socialno zavarovanje v letu 1958 zelo zahtevne naloge. Naše izkušnje kažejo, da bo prevedba starih upokojujencev zelo dolgotrajno in težavno delo. To potrjuje med drugim dejstvo, da se danes prihajajo zahtevki za popravke prevedb po zakonu iz leta 1952. Pri takratni prevedbi smo zaposlili mnogo honorarnih uslužbencev, kar pa ni bilo ravno najbolje. Nekateri namreč niso imeli potrebne strokovne izobrazbe, zaradi česar danes popravljamo napake iz takratne prevedbe.

Da bi se pri sedanjih prevedbah izognili takim napakam, je bilo potrebno pripraviti vse potrebne dokumente, ki jih bodo izvajali okrajni zavodi. Vse pripravljene dokumente, ki jih bodo izvajali okrajni zavodi, bomo predložili v prvih dneh leta 1958. Vse pripravljene dokumente, ki jih bodo izvajali okrajni zavodi, bomo predložili v prvih dneh leta 1958.

Drugo vprašanje: Dosedanji upokojujenci bi nedvomno želeli vedeti, kdaj bodo dobili nove pokojnine.

Odgovor: Prevedba po uradni dolžnosti bo opravljena do konca marca. Da bo to res naravnost od takrat, so vsi okrajni zavodi za socialno zavarovanje že pripravili potrebne podatke. S 1. februarjem bodo izplačane akontacije na nove pokojnine, ki jih bodo izplačevali zavodi na podlagi že omenjenih podatkov. Zaradi tega ne moremo pričakovati nekaj posebnih razlik med akontacijami in od-

ločbami o prevedbi po uradni dolžnosti. Prevedba po uradni dolžnosti bo dokaj preprost postopek, saj se bodo uporabljali že znani podatki ter pri tem odmerile pokojnine po lestvicah o sprememljenih odstotkih za osebne in družinske pokojnine ter upoštevale spremembe, ki so nastale za borbe in aktivista NOB.

Tretje vprašanje: Kolikšno je število upokojujencev v Sloveniji, ki jih morajo prevesti po uradni dolžnosti in koliko od teh bo verjetno zahtevalo revizijo prevedbe, t.j. da bodo vložili zahteve po drugačni pokojninski razvrstitvi?

Odgovor: V Sloveniji bomo morali prevesti po uradni dolžnosti nekaj več kot 65.000 osebnih in družinskih upokojujencev. To delo bo opravilo devet okrajnih zavodov za socialno zavarovanje. Kot rečeno, bo to delo sorazmerno lahko. Mnogo bolj zamotana pa bo delo s prevedbo na podlagi zahtevkov samih upokojujencev. Pričakujemo, da bo okrog dve tretjini ali celo tri četrtine upokojujencev vložilo zahteve.

Četrto vprašanje: Zakaj naj bi bila prevedba na zahtevo upokojujencev težavnejša od prevedbe po uradni dolžnosti?

Odgovor: Zakon predvideva okrog 24 primerov, ko lahko

upokojujenci zahtevajo drugačno pokojninsko razvrstitev, oz. revizijo prevedbe po uradni dolžnosti. Seveda bo pri teh zahtevkih nedvomno določen odstotek takšnih, ki sicer ne bodo upravičeni do drugačne pokojnine, kot jo bodo določili pri prevedbi po uradni dolžnosti, vendar morajo okrajni zavodi po zakonu o upravnem postopku reševati tudi takšne primere in izdati ustrezno odločbo.

Zahteve pa bodo upokojujenci lahko vlagali že s 1. januarjem, vendar jih okrajni zavodi ne bodo reševali prej, dokler ne poteče rok prevedbe po uradni dolžnosti, t.j. pred koncem marca. Pričakujemo, da bo okrog 90% prizadeležih vložilo svoje zahteve že do 1. junija 1958. To naše pričakovanje temelji na tem, da so upokojujenci dokaj dobro proučili pokojninski zakon, zaradi česar ga tudi dobro poznajo.

Peto vprašanje: Ali bo zaradi sedanje prevedbe in pa tudi pričakovanja novega zakona v naslednjih mesecih nastal določen zastoj pri reševanju prošelj za nove pokojnine?

Odgovor: Posebnega porasta vlog za upokojujence ne pričakujemo. Glede tekočih zahtev za upokojujence ne bo nobenega zastaja, ker bodo okrajni zavodi za socialno zavarovanje vse tekoče zadeve reševali sprosti, ne da bi jih motila prevedba po uradni dolžnosti. Okrajni zavodi bodo namreč uvedli nadurno delo za prevedbo po uradni dolžnosti.

Na zadnji seji, ki so jo imeli v sredo dopoldne, so ugotovili, da bodo zlasti pripravljali odbori v posameznih občinah zelo lepo pripravljeno praznovanje noveletne letke.

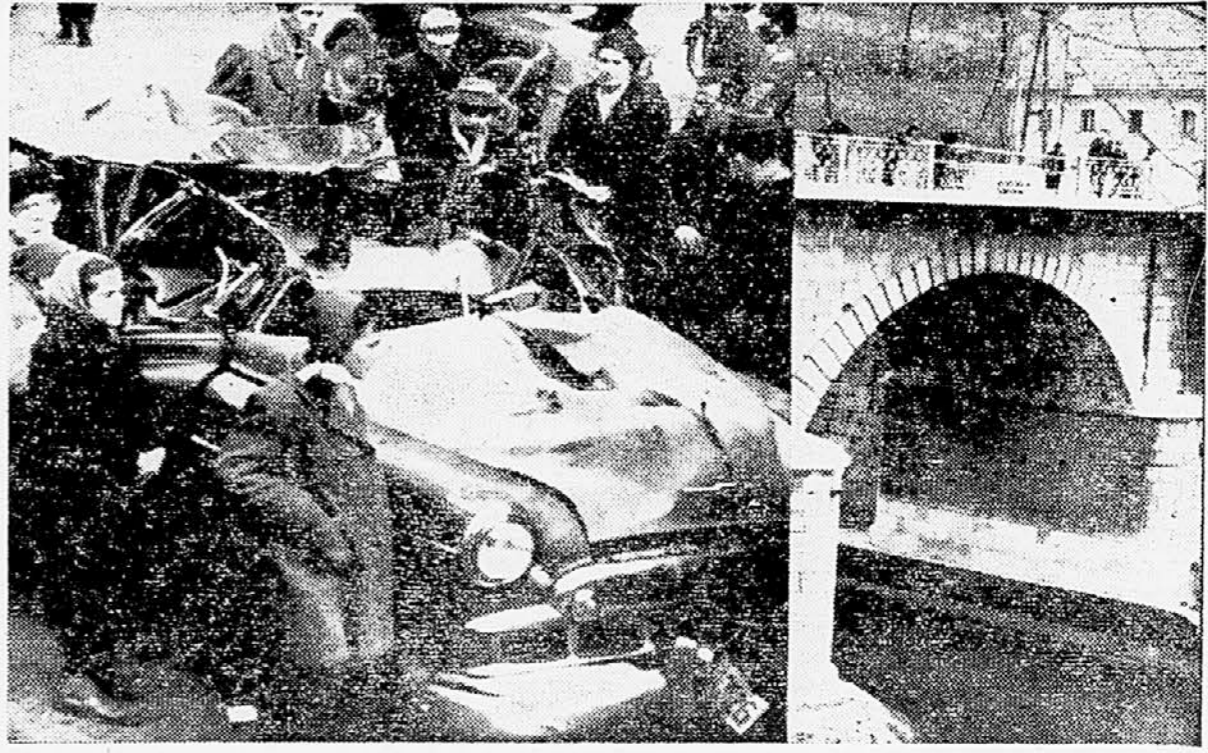
Odbor je tudi poslal vsem delavskim svetom v okraju pismo, v katerem priporoča kolektivnim gospodarskim organizacijam, da pripravijo praznovanje noveletne letke. Predvsem jim priporoča, naj bi vključili v to praznovanje kar največ otrok. Delovni kolektiv naj bi praznovali novoletno letko skupaj z najbližjimi solami, pionirskimi oddeli, mladinskimi aktivisti, internimi in otroškimi oddeli. Pripravljati naj bi skupne prireditve, sprejeme, pogostitve, obdaritve, razne obiske in drugo. Vse to naj bi pripravili tudi otrokom, katerih starši niso zaposleni v podjetju. Taka praznovanja bodo gotovo mnogo boljša, prirejenjša in končno tudi pravičnejša, kakor prejšnja leta. Dosej so namreč praznovanja pripravljala praznovanje le za otroke članov svojega kolektiva. Pripravljani odbor je v svojem pismu delavskim svetom tudi priporočil kolektivom, naj bi obdarili razne krožke, odrede ali šole z otrodi, sredstvi ali celo izpopolnjenimi tehničnimi delavci. Ker je zadnja leta močno naraslo število otrok za tehniko, primerno bi bilo, da bi delovali kolektivi večjih podjetij, zlasti v Ljubljani, povabljeni v svoje delavnice, jim razkazali podjetja ter omogočili ogled javnih prireditev ob noveletni letki.

Nekatero gospodarske organizacije so že sporodice pripravljalemu odboru svoje sklope, kako bi pripravili otrokom prijetne noveletne praznike. Med drugimi so že v petnajstih kolektivih ljubljanskih podjetij sklenili, da bodo povabili otroke izven Ljubljane, jim razkazali podjetje, obdarili otrokom iz občine Mengeš ogled spreveda Dedka Mirza v Ljubljani. Otroke bodo prepeljali v Ljubljano s posebnimi avtobusi. V Papirnici Veče so sklenili, da bodo otroke iz občine Polje obdarovali z večjo količino zvezkov in papirja.

Ljubljana bo, kot vsako leto, svečano proslavila novoletno letko. Poleg spreveda Dedka Mirza bo v hall A na Gospodarskem razstavišču novoletni program, ki ga bo vodil Franc Milčinski — Jezek. Sodelovalci bodo ljubljanske godbe, domači in tuji artisti. Vsi pa so telesno vzgojo in drugi zabave na gospodarskem razstavišču bo večje kot lani. Pripravili bodo nekaj novosti, med njimi nagradno žrebanje pravičnih odgovorov o prometnih predpisih in cestni higieni, po hall b teka miniaturna železnica, dolga 60 m in drugo.

Lep jubilej V Kresniškem vrhu nad Kresnicami je praznovala te dni Marija Jančar 91-letnica življenja. Jančarjeva mama je med zadnje vojno mnogo pretrpela, saj je izgubila tudi svojo hčerko, ki jo je okupator na zverinski način umoril. Kljub visoki starosti in delstvu, da je že od 15. leta življenja slepa na eno oko, še vedno sama gospodinjica in dela tudi na polju. Ob jubileju ji želimo, da bi zdrava in zadovoljna preživela večer svojega življenja.

Spet dve življenji zaradi alkohola Dnevni tisk je že poročal o prometni nesreči, ki se je pri petih pred dvema dnevoma na Karlovškem mostu v Ljubljani. Osebnih avtomobil S-3528 znam-

Razbit avtomobil in prizorišče nesreče na Karlovškem mostu v Ljubljani

PO CESTAH LJUBLJANE

V znamenju novega leta

Okrajni pripravljani odbor za praznovanje noveletne letke v Ljubljani, ki ga je imenoval okrajni odbor socialistične zveze, se je že večkrat sestajal in razpravljajal o praznovanju noveletne letke v mestu, po občinah, kolektivih in v šoli.

Odbor je tudi poslal vsem delavskim svetom v okraju pismo, v katerem priporoča kolektivnim gospodarskim organizacijam, da pripravijo praznovanje noveletne letke. Predvsem jim priporoča, naj bi vključili v to praznovanje kar največ otrok. Delovni kolektiv naj bi praznovali novoletno letko skupaj z najbližjimi solami, pionirskimi oddeli, mladinskimi aktivisti, internimi in otroškimi oddeli. Pripravljati naj bi skupne prireditve, sprejeme, pogostitve, obdaritve, razne obiske in drugo. Vse to naj bi pripravili tudi otrokom, katerih starši niso zaposleni v podjetju. Taka praznovanja bodo gotovo mnogo boljša, prirejenjša in končno tudi pravičnejša, kakor prejšnja leta. Dosej so namreč praznovanja pripravljala praznovanje le za otroke članov svojega kolektiva. Pripravljani odbor je v svojem pismu delavskim svetom tudi priporočil kolektivom, naj bi obdarili razne krožke, odrede ali šole z otrodi, sredstvi ali celo izpopolnjenimi tehničnimi delavci. Ker je zadnja leta močno naraslo število otrok za tehniko, primerno bi bilo, da bi delovali kolektivi večjih podjetij, zlasti v Ljubljani, povabljeni v svoje delavnice, jim razkazali podjetja ter omogočili ogled javnih prireditev ob noveletni letki.

ke Chevrolet se je po krivdi strojnega ključavničarja Stanislava Grada, ki sploh nima vozniškega dovoljenja, vrnil v vodo. Dva potnika, Ljuba Strajner in Viktor Hočvar, sta kmalu umrla za poškodbami, ostala Derganc, sta po poročilih s klinične izven nevarnosti.

O samem ozadju te nesreče bomo še poročali, ko bodo sodniki povedali svoje.

Vedno več je žrtev prometnih nesreč. Le kdaj se bodo nekatere vozniki spametovali? Prometni milenički so premalo strogi z njimi. V takih primerih bi morala biti preventiva mnogo strožja. Bolje je, da vzamejo vinjenemu šoferju vozniško dovoljenje za več let, kot da pride zaradi njega do prometne nesreče. Človeško življenje je dragoceno in ne gre, da bi ga zapravljali zaradi alkohola.

O ceni mleka v Ljubljani

Mestni svet Ljubljane bo na današnji seji razpravljajal tudi o pobujanju alkoholičnega klada za pobiranje alkoholizma. V zvezi s tem smo se obrnili na podpredsednika OLO Ljubljane Joška Gorcnica, s prošnjo, naj nam o tem kaj več pove. Tovarš podpredsednik se je rad odzval našemu vabilu in je pojasnil naslednje:

Iz sklada za pobiranje alkoholizma smo že dlje časa resresirali izgubo ljubljanskim mlekarnam pri prodaji mleka. Dejanska cena za liter mleka pri povprečni odkupni ceni 26,45 din znaša danes 41,70 din, OLO pa je že pred časom sklenil, da sme znatni prodajna cena mleku 31 din za liter. Razlika pa pokriva izdaje pri spevkov prometnega davka na alkoholne pijače. In tako je bil ustanovljen Sklad za pobiranje alkoholizma. Menim, da je trenutno naša poglavitnejša skrb izposlovati prepoved prodaje nepasteriziranega mleka. K temu nas ne vodi le ekonomski račun, temveč predvsem higieno tehnična zaščita. Torej so zdravstveni razlogi najvažnejši, ki nas silijo k temu ukrepu. V nepasteriziranem mleku pride na kub. centimeter 188.200.000 bakterij, v vsleklenem, pasteriziranem mleku pa le 11.790. Najnevarnejše so coliformne klice in sicer jih je v odprtem mleku 4.126.000 kub. centimetrom, v pasteriziranem pa le 190. To pa je že evropski standard za pasterizirano mleko. Mlekarna bi lahko odprto mleko nadomestila z vstekljenim, kar je embalaže dovolj, kapaciteta mlekarne pa je 50 tisoč litrov mleka na dan, danes pa ga pasterizirajo le 30 tisoč litrov.

Sklep o prepovedi prodaje odprtega mleka bi imel tudi določene ekonomske posledice. Dosej znaša dnevni odkup kot rečeno 30 tisoč litrov mleka, po prepovedi pa bi se povečal na 40 tisoč litrov, kar bi spremenilo tudi lastno ceno od 40,70

na 39,49 din. Znižala bi se rezija in prevoz. S tem pa seveda tudi izguba.

Ni namen sklada, da bi pokrival izgubo v nedogled. V soglasju z OLO je bilo sklenjeno, da se kupi iz sredstev sklada mlekarne aparatura za izdelovanje mlečnega sladoleza. Z iztržkom za sladolez na naj bi se pokrivala izguba pri prodaji mleka, ki je znašala doslej okoli 85 milijonov din. (Nad 30 milijonov izgube je pokrila mlekarne sama. Torej je dejanska izguba večja.) Ko bo mlekarne začela izdelovati sladolez, bo registriranje skoraj nepotrebno, saj bodo v mlekarni ustvarili s tem okoli 50 milijonov dobička in primanjkljaj bo znašal le še 15 milijonov din. Ljubljanskim mlekarnam bo s tem omogočeno, da uravnovešajo gospodarsko-financijski položaj, potrošniki pa bo še vnaprej ostal privilegij, namreč dokaj nizka cena mleka.

Vsa ta kalkulacija sloni seveda na prepovedi o prodaji odprtega mleka in pri povprečnem odkupu mleka na 40 tisoč litrov na dan. In tako bi mlekarne v letu 1959 že poslovala brez izgube. Če pa bo ostala dnevna kapaciteta 30 tisoč litrov, potem bi se primanjkljaj povečal še za 22 milijonov din. Torej skupaj 37 milijonov din.

Iz sredstev sklada bo treba še vnaprej financirati ustanavljanje mlečnih restavracij pa tudi v sami mlekarni bodo še potrebne investicije za modernizacijo obratov. Upravni odbor Sklada prepušča Mestnemu svetu, da sprejme predlog o izkoriščanju sredstev, vendar pa meni, da bi bilo za mlekarne treba še kakih 85 milijonov din za investicije. Teh 85 milijonov din bi mlekarne rabila za opremo in montažo štirne in mlekarne (13 milijonov), za gradnjo 12 milijonov, za uvožene aparate 28 milijonov (pasterizator), embalaža 13 milijonov in transport 6,5 milijonov ter polni stroj za jogurt, cevi ipd.

Zbrana sredstva sklada so bila dobro naložena in že koristijo ljubljancem na ugodno ceno mleku, razen tega pa s njimi usposabljam tudi mlekarne, da bo čim hitreje prišla v ravnovesje s svojimi financami. Treba bo izkoristiti mlekarne kapacitete in razpešavati v Ljubljani samo pasterizirano mleko in dati na trg čim več mlečnih pijač.

Vendar bo o vseh teh stvareh razpravljajal Mestni svet. Če se bo odločil za predlog o prepovedi prodajanja nevstekljenega mleka, tedaj bo iz sklada treba rezervirati le še 15 milijonov din za kritje izgube pri prodaji mleka. O uporabi ostalih 85 milijonov računamo da bo sklad prihodnje leto znašal okoli 100 milijonov, pa naj da predloge in sugestije Mestni svet.

Razgovor o celjski trgovini

Celje, 10. dec. Na pobudo Okrajne trgovinske zbornice v Celju je prišlo danes do zanimive in kolidane tiskovne konference, na kateri so zastopniki zbornice, skupaj z donničnimi novinami proučili nekatera prometna, ki zadevajo tako trgovino kot proizvajalce in potrošnike. Ni naključje, da je bila glavna razprava okoli vzrokov, zakaj so naše trgovine navzile zadostni proizvodni slobo založene, in da potrošniki kot tudi trgovci zaman povprašujejo po zadostnih količinah filele, pletenice, trikotarja, platna za posteljno perilo itd., nadalje po nekaterih izdelkih živilske industrije in končno po najrazličnejših predmetih železnarke stroke, t.j. od emalirane posode do orodja za obrt in industrijo, drobnega železa vseh vrst in podobno. Kot odgovor na vse to so se pojavljale slabosti, katerih začetek je bilo dostikrat laže ugotoviti v objektivnih čimteljih kot pa v subjektivnih težavah. Čeprav tudi teh ni malo, pri vsem tem pa je bilo še očitno, da je trgovina celjskega okraja klub težavam, s katerimi se bori, vložila veliko prizadevanje v to, da bi ustrezala željam in potrebam potrošnikov. Zal pa je bila zlasti trgovina na drobno v teh stremiljenih velikokrat osamljena in zato nemočna.

Kolkor so zastopniki trgovine kritizirali nekatero oblike favoza, ki v mnogem rušijo stabilnost domačega trga, da so istočasno še potrdili, da uvoz ne ustreza popolnoma našim potrebam in da le-ta ne dopolnjuje domače proizvodnje kot bi jo moral. Na dobro oziroma slabo založenost trgovine vplivajo tudi nekateri gospodarski instrumenti, ki ne dovoljujejo, da bi se trgovina založila za daljše obdobje, najmanj za pol leta.

Naslednje težave, ki prav tako vplivajo na izbiro blaga, tiče v odnosih med proizvodnjo in trgovino na drobno, oziroma vmesnim členom — trgovino na

debelo. Nštehtni primeri so potrdili, da so zlasti grosisti tisti, ki zanemarjajo svoje osnovno področje, to je njihovo ožje trgovsko gravitacijsko območje, in ščejo v borbi za večjimi dohodki odjemalce drugje, pri tem pa pozabljajo na domačega potrošnika. Res je, da pri tem niso prišli navzkriž s predpisi, ki poznajo le enotno tržišče. Pa še več. Nekateri grosisti so šli celo tako daleč, da so si začeli ustvarjati monopolen položaj, v katerem so onemogočili neposredno zvezo med trgovino na drobno in proizvajalci. Tak položaj grosistov seveda ustreza nekaterim večjim tovarnam, ki raje navezujejo poslovne stike z njimi, kot pa s trgovino na drobno. V takih odnosih pa je leguobila pomen trgovina na drobno, ki bi morala proizvajalce opozorjati na želje in potrebe trga. Tak odnos pa se je končno pokazal tudi v slabi izbiri blaga.

V analizi tega in še drugih problemov, med katerimi ni zastajalo ne premiranje, niti pla-

čevanje presežka plač, kar vse ustvarja peenake odnose med trgovskimi podjetji in potrošniki, se je kot rdeča nit vlekla misel, da bo treba v bodoče vložiti še veliko truda za odpravo nekaterih subjektivnih čimteljev, ki so rušili stremiljenja po samostojnosti trga.

M. B.

Uspešna dejavnost

Skrb občinskega odbora Rdečega križa v Ivančni gorici za zdravstveno dejavnost

Na zadnji seji odbora RK so ugotovili, da je le-ta letos opremil vse šole v občini s kuhinjsko opremo in jim preskrbel hrano, tako da so lahko povsod uredili mlečne kuhinje. Tudi v prihodnje bo odbor posvečal solskim mlečnim kuhinjam vso pozornost in skrbel, da bi zajele čimveč šolske mladine. V protituberkuloznem tednu so nekateri člani občinski

tuberkulozne bolnike v raznih zdraviliščih in jih obdarili. Lepo pa se je doslej izkazal tudi pri akciji za cepljenje otrok proti otroški paraliz. Ze v začetku prihodnjega leta bo odbor Rdečega križa pripravil akcijo za oddajo krvi na področjih Sentvidla, Višnje gore, Stične in Krke.

V prihodnje bi bilo nujno poudčiti število članstva in utrditi osnovne organizacije v nekaterih krajih. Do organizacije RK ima tudi občina vse razumevanje. Postaje prve pomoči imajo že skoraj povsod. Najbolj delavna postaja je v Temenici. Letošnjo zimo bo občinski ljudski odbor priredil tečaj RK za vaško žensko mladino. Tečajja bosta v Sentvidlu pri Stični v sklopu tamkajšnjih kmetijsko-gospodarskih šol. Za delketa iz ostalih krajev pa bodo verjetno uredili tečaj internatskega tipa. Za uspešno delo občinske organizacije RK ima precej zaslug tajnica Tina Borončič. V. R.

Lep jubilej V Kresniškem vrhu nad Kresnicami je praznovala te dni Marija Jančar 91-letnica življenja. Jančarjeva mama je med zadnje vojno mnogo pretrpela, saj je izgubila tudi svojo hčerko, ki jo je okupator na zverinski način umoril. Kljub visoki starosti in delstvu, da je že od 15. leta življenja slepa na eno oko, še vedno sama gospodinjica in dela tudi na polju. Ob jubileju ji želimo, da bi zdrava in zadovoljna preživela večer svojega življenja.

NEZGODE

Po okrajni cesti skozi Brezje pri Planjci v celjskem okraju je šel ponoči peš ob kolezu Alojz Oprešnik. Zanašalo ga je sem in tja po cesti. Mimo se je prinelalet s tovornjakom poklicni voznik Ivan Brauš, ki je zadel vinjenega kolezarja s tovornjakom in ga podrl. Pri tem je dobil Oprešnik hude poškodbe.

Po cesti iz Beltincev proti Murški Soboti se je peljal z motornim kolezom Herman Klement, nasproti pa je prisnel neznan kolezar. Zaradi nepredvidnosti, brzokone kolezarja sta zadelala skupaj Motorist je pri tem padel in dobil hude poškodbe. Kolezar se je odšel v bolnišnico.

Velenje Dramska sekcija »Svoboda« se je te dni že drugič predstavila s komedijo »Boter Andraz«. Režiserju tov. Dermolu se je tako scensko, kot režijsko posrečilo dati igri primerno časovno lice. Predstava je tudi po zasedbi igravca in njihovem izvajanju uspeša. Sedaj pripravljata »Svoboda« »Beraško opero«, s katero se bo predstavila prihodnji mesec. Vsekakor je delo dramske sekcije precej razgibano.

PO POVESTI J. OLIVERA CURWOODA RIŠE: M. MUSTER

241. Z velikim razburjenjem sta se Kazan in Siva napolnila po krvavi sledi premaganca. Mladji jelen in njegove poštute so bile pozabljene. Kazan je hitel, kakor že davno ne. Tudi Siva je pozabila na svojo slepoto. Nizko sklenjena je ovahavala krvavo sled in hitela za svojim tovarišem k plenu, ki sta ga po dolgih dneh stradanja tako močno zaželela.

242. Starega jelena sta zasledovala še kake pol milje. Našla sta ga pod smrekami, kamor se je bil zavlekel. Težko je sopol in stal nad velikim krvavim madežem v snegu. V borbi je izgubil polovico svojega orožja — en rog, toda tudi sedaj je bil še močan nasprotnik. Kazan ni premisljal o nevarnosti. Pognal se je proti jelenu, toda močan sunek ga je vrgel nazaj.

243. Tudi po drugem naskoku na Jelenov vrat je moral Kazan odnehati. Jelen ga je odsul visoko v zrak. Tedaj pa je Siva v svojem izostrenem lovskem instinktu našla nov način boja. Priplazila se je jelenu za hrbet in ga z vso močjo ugriznila v zadnjo desno nogo. Dosegla je, kar je hotela: stari jelen se je premaknil z mesta in klekajoč odšel dalje.

JADRAN

OD JUTRA DO KASNE NOCI JADRAN

radijski sprejemnik je veselje v vsakem domu... Ded poslucha najmlajše melodije, očka najnovjša poročila...

DIRTY VESTI

Na današnji dan leta 1981 je umrl pesnik in kritik Avgust Sena, eden najpomembnejših hrvaških pisateljev v sedemdesetih letih preteklega stoletja...

NA MEDICINSKI FAKULTET JE PROMOTIRAL MARIJAN JERSEK

Na medicinski fakulteti je promoviral Marijan Jersek - Čestitamo prijatelji z vasa.

NOVNA ZDRAVNIŠKA DEZURNNA SLUŽBA ZA NADZOR OBISKE NA HILNKOVEM DOMU OD 20 - 7 URE ZJUTRAJ, OD NEDELJAH IN PRAZNIŠKIH VES DAN ZDRAVSTVENI DOM VIČ

Dr. Zavrnik Gorazd, Rimska 22, tel. 26-28. V službi od 8.00 do 18.00. Zdravniška kličite tel. 21-519. Neodvisna zdravniška služba v ambulanti Mirje, Rimska 31, tel. 21-787 od 8. do 14. ure.

ZDRAVSTVENI DOM BEZIGRAD; dr. Branko Cebin, Slovenska 35, tel. 362-287

Zdravstveni dom Siska; dr. Jenkole Rozalija, Cernetova st. 31, tel. 22-601 in 22-831.

ZDRAVSTVENI DOM CENTEK; dr. Podobnik Jozef, Gorupova 111, tel. 22-601. V odprtosti zdravniška kličite tel. LM 30-290

Zdravstveni dom MUSE; Zdravstveni dom Moste, Kresova 5, tel. 31-339. V odprtosti zdravniška kličite tel. LM 30-290

Zdravstveni dom RUDNIK; dr. Leskovec Bogdan, Opekarska c. 8, tel. 21-623. V odprtosti zdravniška kličite tel. LM 20-590. V soboto delujna služba z od 18 do 21 ure.

Namesto venca na grob pokojnega dr. Ferda Kozaka je delovni kolektiv podjetja TRIGLAV-FILMS poklonil 8000 din Zavodu za spomin venca na grob 150 din za srepo mladino. - Iskrena hvala!

Namesto venca na grob pokojnemu dr. Ferdu Kozaku sta poklonila Beria in dr. Dusan Kermauner 1000 din za srepo mladino. Iskrena hvala!

Botanični večer bo v petek, 13. decembra, ob 20. uri v Botaničnem inštitutu Univerze, Vegova 4. Referat: prof. J. Lazar. "Prejeto gostinstvo raziskovalca H. H. sig Slovenije; asst. M. Vardjan; "Polarnost pri rastlinah. Vabljeno!"

Zahvala. Ustavljenem tajništva za urbanizacijo OLO Ljubljana se gluhbi otroci Zavoda za gluho mladišča, ki na njihove zahvale, ko so nam v počastitev pokojne Ivanke Nerima poklonili 2000 din, - Zavon za gluho mladino, Ljubljana, Zaloška c. 3, tel. 26-28.

Namesto venca pokojnemu dr. Ferdu Kozaku, velikemu prijatelju planinskega cvetja, nam je postal dr. Miha Potončnik 3000 din za vzdrževanje alpinista v Trenti. Iskrena hvala! Zavod za spomin venca na grob 150 din za srepo mladino. - Iskrena hvala!

Občina Zbornica za okraj Ljubljana bo priredila v mesecu januarju in februarju 1958 čevljarški plesnik in pripravljalni tečaj, ki za do vseh strokovnih predavateljev, Steinman Jože. Tečaj bo v večernih urah.

Priloge sprejema zborništna pisarna, Mestni trg 2-11, soba 35 do 10. januarja 1958.

Prirodni čebelnji med vsebuje 70 do 80% invertne sladkorja, ki ga organizem prisvaja takoj brez prebavljanja, vitaminov, zlasti C, B1 in B2, zelo važne mineralne snovi, proste organske kisline, življenjsko nepogrešljive fermentne, inšibne, snovi, ki negativno delujejo na bakterije in razne smetljive sestavine, kar vse ne nudu organizmu samo vir energije, temveč rezultira dejavnost, pospešena organov v enotni, vsiljavni sistem.

Tajništvo za notranje zadeve OLO Celje, razpolaga z več volnenimi odejalni, ki so očiten izvor tavin, izvršenih v avtomobilski proizvodni, da oskudnost, ki je posledica tatvine, prisiljenim postajajo Ljudske milice. Iz pisarne TNZ Celje

PREDAVANJA

Slovensko kemijsko društvo vabi svoje člane, da se čimvečjemu sodelujejo sestanki o temi "Osnutek učnega načrta na Oddelku za kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani..."

RAZPIS

Na podlagi 10. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. l. FLRJ št. 34-35) komisija za razpis direktorskih mest pri OBLO Skofja Loka razpisuje mesto

POSLOVODJE

Samostojnega obrata KE LOG "K o v a š t v o"

Pogoj: kovski mojster iz orodnega kovništva.

RAZPIS

Hidrometeorološki zavod LRS, Ljubljana, Resljeva c. št. 18-III razpisuje

5 mest za METEOROLOŠKE OPAZOVALCE

Pogoj: dovršeni vsaj 4 razredni srednje šole, odsušeni kadrovski rok.

Po uspešno dokončanem enomeščnem tečaju na Zavodu, nastopijo najboljše osebe na meteoroloških postajah v LRS.

UMRLI

Po mučni bolezni je preminil moj najdražji zlati mož

MIHAEL BUZINAR - STOJAN rezervni poročnik - aktivist od leta 1941, borec za narod i. in II. stopnje ter medalje za hrabrost št. 4 dvorana v upravljanje Obrtniškega gledališča, Ljubljana, Komenskega ul. 12.

MLADINSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana - Križanke Nedelja, 15. dec. ob 10: Erich "Plešnik" "Plešnik in Tonček". - Premiera.

NESTNO

LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIONETE Levstikov (Sentijski) trg št. 2 Sobota, 13. dec. ob 19: F. Bevk: "Lenuh Poležuh. Za odrasle.

MARIBOR

Petek, 13. decembra DEZURNNA LEKARNA "Centra" - Gosposka ul. 12

NARODNO GLEDALIŠČE

Ob 13. uri: Wolf "Kotorski mornar". Red: LMS-4.

KINO

Ptiji Italijanski barvni film "Odi-sej". Murska Sobota: ameriški barvni film "Predstavi ob 11.30 in 20. uri.

RADIO

5.00-6.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana, 8.00-8.05 Domače vesti, 8.05-8.15 Objave in reklame, 8.15-9.00 Pester spored skladb dovenških avtorjev, 9.00-14.35 Prenos sporeda Radia Ljubljana, 14.35-15.00 Zeleni ste - poslušajte! 15.00-17.00 Pienos sporeda Radia Ljubljana, 17.00-17.10 Domača poročila, 17.10-17.20 Objave in reklame, 17.20-17.30 Nekaj narodnih pesmi, 17.30-17.40 Kulturno proslavo, 17.40-18.00 Izjava Vojna muzika mariborske garnizije p. v. kapetana Pavla Brzljice, 18.00-23.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Petek, 13. dec. ob 19.30: Goodrich-Hackett: "Dnevnik Ane Frank". Abonma Petek popoldanski. (Se-deži so še v prodaji).

Ob 19.30: O'Neill: "Dolgega dneva potovanje v noč". Abonma E. (Sedeži so še v prodaji).

Sobota, 14. dec. ob 19.30: Goodrich-Hackett: "Dnevnik Ane Frank". Izven in za podelje. (Vstopnice so že v prodaji).

V nedeljo, 15. decembra popoldne bo v Drami uprizorjena Grahneva otroška igra "Jurčica". Za te predstave veljajo tudi vstopnice, kupljene za "Jurčica", 1. decembra. Ostale vstopnice so že v prodaji pri dnevnih blaginji v Operi.

OPERA

Petek, 13. dec. za p r t o. Sobota, 14. dec. ob 19.30: Verdi: "Traviata". Izven in za podelje. Nedelja, 15. dec. ob 19.30: Verdi: "Trubadur". Izven in za podelje.

Abonente reda G obveščamo, da s sobota predstava napovedana za abonma G zaradi bolezni v anambulu odpade. Namesto napovedane Balainga večera bo uprizorjena Verdijeva opera "Traviata za "Izven in za podelje.

NESTNO GLEDALIŠČE

Ljubljana - Gledališča pasaja Petek, 13. dec. ob 18 in 20: "Večer v čitalnici, Gostovanje v Kopru". Sobota, 14. dec. ob 20.30: "Večer v čitalnici, Gostovanje v Trstu.

PREDAVANJA

Slovensko kemijsko društvo vabi svoje člane, da se čimvečjemu sodelujejo sestanki o temi "Osnutek učnega načrta na Oddelku za kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani..."

RAZPIS

Na podlagi 10. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. l. FLRJ št. 34-35) komisija za razpis direktorskih mest pri OBLO Skofja Loka razpisuje mesto

POSLOVODJE

Samostojnega obrata KE LOG "K o v a š t v o"

Pogoj: kovski mojster iz orodnega kovništva.

RAZPIS

Hidrometeorološki zavod LRS, Ljubljana, Resljeva c. št. 18-III razpisuje

5 mest za METEOROLOŠKE OPAZOVALCE

Pogoj: dovršeni vsaj 4 razredni srednje šole, odsušeni kadrovski rok.

Po uspešno dokončanem enomeščnem tečaju na Zavodu, nastopijo najboljše osebe na meteoroloških postajah v LRS.

UMRLI

Po mučni bolezni je preminil moj najdražji zlati mož

MIHAEL BUZINAR - STOJAN rezervni poročnik - aktivist od leta 1941, borec za narod i. in II. stopnje ter medalje za hrabrost št. 4 dvorana v upravljanje Obrtniškega gledališča, Ljubljana, Komenskega ul. 12.

MLADINSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana - Križanke Nedelja, 15. dec. ob 10: Erich "Plešnik" "Plešnik in Tonček". - Premiera.

NESTNO

LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIONETE Levstikov (Sentijski) trg št. 2 Sobota, 13. dec. ob 19: F. Bevk: "Lenuh Poležuh. Za odrasle.

MARIBOR

Petek, 13. decembra DEZURNNA LEKARNA "Centra" - Gosposka ul. 12

NARODNO GLEDALIŠČE

Ob 13. uri: Wolf "Kotorski mornar". Red: LMS-4.

KINO

Ptiji Italijanski barvni film "Odi-sej". Murska Sobota: ameriški barvni film "Predstavi ob 11.30 in 20. uri.

RADIO

5.00-6.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana, 8.00-8.05 Domače vesti, 8.05-8.15 Objave in reklame, 8.15-9.00 Pester spored skladb dovenških avtorjev, 9.00-14.35 Prenos sporeda Radia Ljubljana, 14.35-15.00 Zeleni ste - poslušajte! 15.00-17.00 Pienos sporeda Radia Ljubljana, 17.00-17.10 Domača poročila, 17.10-17.20 Objave in reklame, 17.20-17.30 Nekaj narodnih pesmi, 17.30-17.40 Kulturno proslavo, 17.40-18.00 Izjava Vojna muzika mariborske garnizije p. v. kapetana Pavla Brzljice, 18.00-23.00 Prenos sporeda Radia Ljubljana.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Petek, 13. dec. ob 19.30: Goodrich-Hackett: "Dnevnik Ane Frank". Abonma Petek popoldanski. (Se-deži so še v prodaji).

Ob 19.30: O'Neill: "Dolgega dneva potovanje v noč". Abonma E. (Sedeži so še v prodaji).

Sobota, 14. dec. ob 19.30: Goodrich-Hackett: "Dnevnik Ane Frank". Izven in za podelje. (Vstopnice so že v prodaji).

V nedeljo, 15. decembra popoldne bo v Drami uprizorjena Grahneva otroška igra "Jurčica". Za te predstave veljajo tudi vstopnice, kupljene za "Jurčica", 1. decembra. Ostale vstopnice so že v prodaji pri dnevnih blaginji v Operi.

OPERA

Petek, 13. dec. za p r t o. Sobota, 14. dec. ob 19.30: Verdi: "Traviata". Izven in za podelje. Nedelja, 15. dec. ob 19.30: Verdi: "Trubadur". Izven in za podelje.

Abonente reda G obveščamo, da s sobota predstava napovedana za abonma G zaradi bolezni v anambulu odpade. Namesto napovedane Balainga večera bo uprizorjena Verdijeva opera "Traviata za "Izven in za podelje.

NESTNO GLEDALIŠČE

Ljubljana - Gledališča pasaja Petek, 13. dec. ob 18 in 20: "Večer v čitalnici, Gostovanje v Kopru". Sobota, 14. dec. ob 20.30: "Večer v čitalnici, Gostovanje v Trstu.

Kogar nekaj iz arhiva zabavne glasbe, 18.00 Iz arhiva kolektivov, 18.30 Poje ženski zbor "Svoboda". Laško pod vodstvom Julija Gorčiča, 18.50 Družinski pogovori, 19.00 Zabavna glasba, vmes reklame, 19.30 Radijski dnevnik, 20.00 Mali koncert. Zabavna orkestra Radia Ljubljana pod vodstvom Wilhelma Dumke, 20.15 Tedenski znamenjeopisni pregled, 20.30 P. J. Čajkovski; Simfonija št. 5 v c molu, Izvajalci: koncertni orkester Amsterdam, dirigent Paul van Kempen, 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih, 22.15 Lahko noč van želi pianist Stevo Allen s svojimi predstavitelji orkestrom, 22.00-23.15 in 23.30-23.45 Oddaja za tužno (prenos iz Beograda).

II. PROGRAM

14.00 Paganini in Musorgski M. Musorgski: Slike razstave, 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved, 15.10 Razgovor z volivci, 15.25 Zabavna glasba, vmes obvestila, 15.35-16.00 Ljubljana pod vodstvom Simfonična glasba slovenskih avtorjev.

TELEVIZIJSKI SPORED ZA PETEK

16.30 Tekmovanje v orodni telovadbi (nastopajo najboljši telovadci in telovadke); 17.30 Kečke (film); 20.00 TV dnevnik; 20.15 Čaškarška tekma Olympia; Ljubljana (nato priključek na spored RAI).

16.30 Tekmovanje v orodni telovadbi (nastopajo najboljši telovadci in telovadke); 17.30 Kečke (film); 20.00 TV dnevnik; 20.15 Čaškarška tekma Olympia; Ljubljana (nato priključek na spored RAI).

16.30 Tekmovanje v orodni telovadbi (nastopajo najboljši telovadci in telovadke); 17.30 Kečke (film); 20.00 TV dnevnik; 20.15 Čaškarška tekma Olympia; Ljubljana (nato priključek na spored RAI).

MALIOGLASI

VAZNO OPOZORILO. Naročniki malih oglasov lahko naročajo oglase v naših podružnicah oziroma pri vseh poštinih uradih v Sloveniji.

SPLOŠNO TRGOVSKO PODJETJE

in poslovalnica v pomočniku za manufakturno in spekerijsko stroko. R 3657-1

KOMERCIALIST S PRAKSO IN ŠOLSKIM IZPITOM

Prevelj bi zastopstvo ali mesto potnika. Ponudbe v ogli. odd. pod "Dober organizator". PEKOVO TRGOVSKO PODJETJE, ne prost, sposoben vseh del v tej stroki, želi spremljati službo v okolici Ljubljane ali Koprja. Študentske saraže, delo po domači ali abroad. Naslov v ogli. oddelku. R 3660-1

UPOKOJENKA BI ŠLA KOT SNAŽILKA

za nekaj ur dnevno. Ponudbe v ogli. odd. pod "Zanesljivost". 26562-2

NOVO MOSKO KOLO S PRESTAVNO

in podoben jopič (bundo) prodaja Struška 37-11, 26544-4

NOVO MOSKO KOLO S PRESTAVNO

in podoben jopič (bundo) prodaja Struška 37-11, 26544-4

NOVO MOSKO KOLO S PRESTAVNO

in podoben jopič (bundo) prodaja Struška 37-11, 26544-4

NOVO MOSKO KOLO S PRESTAVNO

in podoben jopič (bundo) prodaja Struška 37-11, 26544-4

NOVO MOSKO KOLO S PRESTAVNO

in podoben jopič (bundo) prodaja Struška 37-11, 26544-4

NOVO MOSKO KOLO S PRESTAVNO

in podoben jopič (bundo) prodaja Struška 37-11, 26544-4

NOVO MOSKO KOLO S PRESTAVNO

in podoben jopič (bundo) prodaja Struška 37-11, 26544-4

NOVO MOSKO KOLO S PRESTAVNO

in podoben jopič (bundo) prodaja Struška 37-11, 26544-4

NOVO MOSKO KOLO S PRESTAVNO

in podoben jopič (bundo) prodaja Struška 37-11, 26544-4

KINO

SPORED ZA PETEK

"UNION": jugosl. film "V SOBOTI ZVEČER". Tednik: Prvi slovenski festival telesne kulture. Film je podnaložen v slovenscini. - Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

Ob 10 je matineja amer. barv. filma "PLAMEN OPOLDNE".

"KOMUNA": polsi film "KANALE". Tednik: Prvi dveh predstavah: Dinar na dinar. Pri predstavi "Po vsem svetu". - Predstave ob 15, 17, 19 in 21.

"SLOGA": jugosl. film: "MAJHNE STVARI". Tednik: F. N. 49. - Predstave ob 15, 17, 19 in 21. Danes zadnjič!

"SOCA": za p r t o!

"Siska": ameriški film "JULIETTA VICE". franc. zad. film "JULIETTA VICE". Predstave ob 15, 17, 19 in 21. V gl. vl. Jean Marais in Dany Robin.

Prodaja vstopnic v vseh kinematografih: "M.M.", Kotnikova 8; poljski film "FRIDERIK CHOPIN". - Predstavi sta vsak dan ob 10 in 18.

"Siska": ameriški film "KLIC DIVINE". Tednik: v gl. vlogi Clark Gable in Loretta Young. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. Danes zadnjič!

"TRIGLAV": ameriški film "KLIC DIVINE". Tednik: v gl. vlogi Clark Gable in Loretta Young. Predstave ob 16, 18 in 20. Prodaja vstopnic od 15 dalje. Danes zadnjič!

"LITOSTROJ": amer. film "MARTY". ob 20. Predpredaja vstopnic uro pred pričetkom predstave.

VEČER: amer. barv. film "GOLA DZUNGLA".

DOMZALE: ameriški barv. film ZGODBA O GLENU MILLERJU, ob 20.

RUZICA: amer. film "TRENUTKI OGUPA", ob 20.

NOVO MESTO "KRKA": ameriški barv. cinemascope film "DOLINA NAJLJUBŠA".

CRNOMEL: ameriški barv. film "DIMNI SIGNALS".

KRANJ "STORŽIČ": amer. barvni cinemascope film s stereofonskim zvokom "HAROLD JESERČNIK", ob 15.45, 18 in 20.15.

GOSPODINJE! ZADVOLJSTVO JE ČISTITI Z

ISOL

ČISTILO ZA KOVINE IN STEKLO

NOVO ZENSKO ITALIJANSKO KOLO

prodaja. Krojaška 5-1. levo. OBCINSKI ZDRAVSTVENI DOM Piran razpisuje službeno mesto medicinske sestre, ki obvlada terensko službo. Osebnih pramenki po tarifnem pravilniku. Nastop sprejme možen takoj. Pranje poslani na Obč. zdravstveni dom Piran. R 3663-1

STROJNEGA KILJAVNICARJA

in honorarnega finančnega knjigovodnega pomočnika. Pridelava strojništrijško podjetje v Mostah. Pisemne ponudbe z navedbo dosežanj službovanja pošljite v ogli. odd. pod "Industrijsko podjetje v Mostah". R 3662-1

GOSPODINJE! Tekate dobiti m od 250 din navzgor. Izdelujemo tudi iz primene glasa. V račun vzamemo vse vrste starih čunjev ali jih odkupimo do 100 din za kg. Veselova 3 a (poleg Erjavčeve). R 3659-4

PISALNI STROJ prodam za 22.000 din ali zamenjam za karkoli. Gruđen, Jezero 32, Preseerji pri Ljubljani. R 3658-4

ZENSKO ITALIJANSKO KOLO, novo prodam. Grad Marjan, Smartinska 136 a, Ljubljana. R 3653-4

PLOČEVINASTO PECKO, običajno prodam. Stefanova ul. 37-11 (pri novi cerkvi, Siska). R 3652-4

ZENSKO KOLO prodam Kerič Antonija, Trubarjeva 47, Ljubljana. Ogled od 15. ure dalje. R 3657-4

KOMUNALNA UPRAVA SEVNIČA, kupi manjšo ali večjo količino modelov (izklesanih) za izdelavo dvoverne opreme. Modeli kupimo tudi s strojem. R 3669-5

TOVARNA VIJAKOV IN ŽEBLJEV

"PLAMEN" KROPA

Popolni favoriti dobili = po pravilniku

Zaključni dvoboj ZSK Maribor - Lušk - Olympia se je končal neodločeno 10:10

V torek in sredo je bil v Ljubljani zaključni dvoboj za letošnje mostveno sahovsko prvenstvo Slovenije. Srečala sta se

lanski ZSK Maribor in zmagovalci četverboja LUSK-Olympia. Na papirju so bili Mariborčani absolutni favoriti, saj imajo v svojih vrstah dva mojstra

Bohak - Guzel 1:0, Draksler - Njegovan remi, Brglez - Malešič 0:1, Plavčak - Mikunda 1:0, Parma - Ačko 1:0, Suc - Svarcer 0:1 in Struc - Piberl remi.

Resnično je bil dvoboj, vreden finala LRS. Zanimanje zanj je bilo veliko, vodil pa ga je brez težav zvezni sodnik E. Kapus. F. B.

MEDNARODNI TURNIR V DALLASU

Gligorić še zmerom pod vrhom

DALLAS, 12. dec. Na mednarodnem sahovskem turnirju so v X. kolu igrali takole:

Gligorić - Szabo remi (17 potez), Reshevsky - Najdorf 1:0. Ostali dve partiji sta bili prekinjeni. Reshevsky je v prekinjeni partiji iz prejšnjega kola z Olafsonom zmagal.

V XI. kolu je imel Gligorić kot črni za nasprotnika Reshevskega, s katerim je po 13 potezah sklenil remi. V zelo borbeni igri sta remizirala tudi Najdorf in Olafson, enako pa tudi Szabo in Janowski. Partija med Larsenom in Evansom je bila prekinjena. Partija iz prejšnjega kola med Olafsonom in Evansom se je končala remi.

Stanje v tabeli po XI. kolu: Reshevsky 7, Gligorić 6,5, Szabo in Olafson 6, Larsen 4,5 (2), Janowski 4,5 (1), Najdorf 4,5 in Evans 3 (1).

Matanović na dobri poti

V troboju Matanović - Najkirh - Sliwa za vstop na častni turnir sta bili v Sotji odigrani obe neodločeni partiji iz prejšnjega kola. Matanović je zmagal proti Sliwi, enako pa je proti Poljaku dobil tudi Najkirh. Po 1. kolu imata tako Matanović in Najkirh po 1,5 točke, Sliwa pa je ostal za zdaj brez njih.

V II. kolu igra Sliwa in Matanović, nato Matanović in Najkirh in slednji Najkirh in Sliwa. Nedelja je pridržana za odigravanje morebitnih prekinjenih partij.

Strelci na patrolnem teku

Okraini strelski odbor Ljubljana prireja v počastitev »Dneva armade« 22. t. m. z začetkom ob 9 tradicionalni patrolni tek s streljanjem za prehodni pokal Franja Perša, bivšega državnega reprezentanta, ki je padel kot borec NOV 19. XII. 1944.

Tekmujejo moške in ženske ekipe po tri člane. Pravico udeležbe imajo vse telesno-vozorne in športe organizacije. Vsaka organizacija lahko prijavi največ pet ekip. Prijave ekip z imeni tekmovalcev, oz. tekmovalk sprejema Okrajni strelski odbor Ljubljana, Resljeva c. 9 do 18. decembra t.l. Start in cilj na letnem telovadšču v Tivolju.

Na srednješolskem košarkarskem prvenstvu Gorenjske v Kranju je med šestimi moštvi zmagala kranjska gimnazija pred gimnazijo iz Škofje Loke in drugo ekipo zmagovalcev. (J-k)

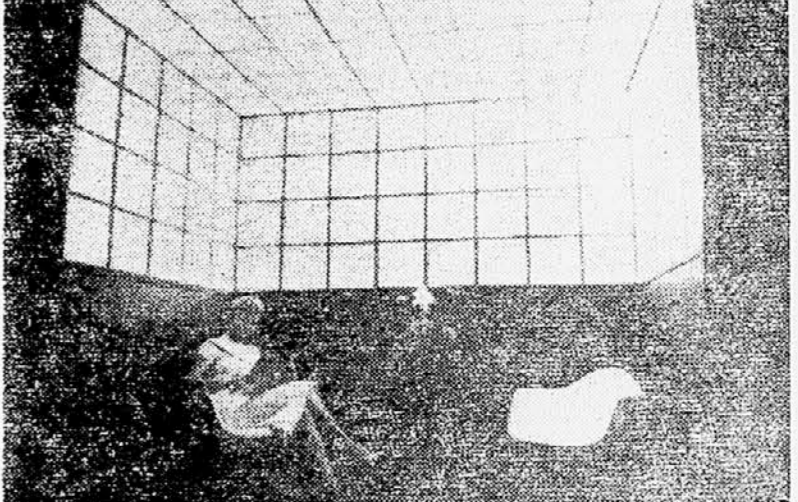

Nov način razsvetljave

Nov način razsvetljave, ki temelji na načelu elektroluminiscence, se s trgovskim imenom imenuje »rajescenčna osvetlitev«. Vsak element te razsvetljave predstavlja kvadrat iz porcelana. Takšni kvadrati so združeni na stropu ali zidu, imitirajo mehko svetlobo in dajejo enakomerno osvetlitev.

laboratorij. Rajescenčna razsvetljava porabi za isti učinek dvakrat več električnega toka kot žarnica, oziroma 7 do 8 krat več kot neonska razsvetljava. Zato pa je svetloba mnogo lepša in enakomerniša.

Elektroluminiscenco so že praktično uporabili za razsvetljavo številnih na telefonskih aparatih, pričakujemo pa lahko, da se bo nova razsvetljava kmalu pojavila v hotelih.

Zdravniki priporočajo nove sesalce za prah

Dr. Leo Perrin, znanstvenik medicinske fakultete v Parizu, je predlagal, da se konstruira sesalec prahu, ki bo sprejel prah v hermetično zaprto posodo. Kadar je posoda polna, je odstranjeno s sesalca in vrženo v ogenj ter s tem zagotovo popolno uničenje mikrobov.

Stevilke nam povedo dovolj. V kubičnem centimetru zraka v domovih večjih evropskih mest je preko 4500 klic. Naša pljuča sprejmejo pri vsakem vdihljaju do 2 litra svežega zraka. Lahko si izračunamo, koliko milijard klic pride v nekaj urah v naše telo.

Vojaki - poskusni kucni

Med pripadniki ameriške vojske iščejo 300 prostovoljcev za uživanje hrane, ki jo bodo poprej obsevali z gama-žarki. Eksperimenti so pokazali, da takšno obsevanje povzroča znatno obnašanje jestvin, znanju pa je tudi, da obsevanje z gama-žarki nima radioaktivnega dejstva. Poskus torej ne bo nevaren, najbrž pa prostovoljci, kljub temu ne bodo jedli s posebnim tekmo.

Zlata in srebrna gruda

Največji komad čistega zlata, ki so ga do danes izkopal, imenujejo »Holterjevo grudo«. Težak je 2143 gr in ga je našel škotski rudar Halefi leta 1872 v rudniku zlata Hill End v New South Walesu. Halefi je dobil deset funtov nagrade in si je s tem denarjem kupil ženo. »Holterjevo grudo« ima britanski muzej v Londonu.

Največjo grudo čistega srebra so izkopal v nekem mehkanskem rudniku srebra, ki so ga izkopalci iz Indijanci. Gruda tehta 1056 gr in je v muzeju rudnika, kjer so jo našli.

Serijska proizvodnja umetnih src v ZSSR

Sovjetski profesor medicine Višnjevski je pred nekaj dnevi operiral na kliniki kirurškega inštituta srčno stenozo. Uporabil je nov tip »umetnega srca«, ki je delovalo 20 minut. Enajstletni deček, ki ga je prof. Višnjevski operiral, je odlično preстал operacijo.

Operacija profesorja Višnjevskega je bila zelo težka, kajti deček, ki ga je operiral, je bil tudi sicer abnormalno razvit: aortni lok je imel na desni strani namesto na levi. Operacija je trajala tri ure.

Na tako kratke relacije kot je Saturnus ne vozim!

SPORT V TV

Sportni spored televizijskih oddaj na GR obsega v zadnjih treh dnevih še televizijke:

Petek, 13. t. m.: ob 16.30 uri tekmovalje v orodni telovadbi, in sicer za moške na konju z ročaj, bradji in v prosti vaji, za ženske pa v dvovisinski bradji in v prosti vaji. Zbrani bodo najboljši telovadci Slovenije. Reporter Stane Urek;

ob 20.15 uri: košarkarska tekma med Olympia in Ljubljano. Reporter Stane Urek.

Sobota, 14. t. m.: ob 16.30 uri: poročila in komentarji razgovori in napovedi sportnih novinarjev o nedeljskih sportnih dogodkih.

Nedelja, 15. t. m.: ob 16.30 uri. Sportni prenos iz Italije. Slovensko besedilo Beno Hvala;

ob 19.10 uri poročila in komentarji. Predstavljanje najboljših slovenskih sportov.

MILADINEC KRANJSKEGA TRIGLAVA TERAN - DRŽAVNIMILADINSKI PRVAK

Na zgledih se lahko učimo...

Kakor so prva leta po vojni skoraj vsa najboljša mesta zaporedoma v Subotico in nato v Beograd, tako so na pravkar končanem XII. državnem prvenstvu v Zagrebu skoraj vsi smetani posneli Zagrebčani. Zato ni čudno, da so zadnji večer prvenstva pretresali dvoja Radničkova doma navdušeni vzkliki razigrani oboževalci z belo žogico. Neuradno prvenstvo je za Subotico in Beogradom prevzel Zagreb!

vendar tudi drugih mest Vavčeve, Petračeve in Podobnika ne gre podcenjevati. Posebno pri moških B je bila konkurenca mnogo boljše kakor lani, kar dokazuje tudi to, da je bil zmagovalac nad Harangozo Osmanagić izločen že v II. kolu. Izkupček naših igralcev in igralec na prvenstvu v Zagrebu je v primerjavi z lanskim nekoliko manjši. Zaradi tega še ne moremo govoriti o nazadovanju slovenskega namiznega tenisa, ker pot do večjih uspehov ni gladka. Če bodo naši klubi nadaljevali začeto delo z mladino, se bo po vsej verjetnosti v nekaj letih le priključili vrhu v državnem merilu, in to tudi v tistih disciplinah, v katerih sedaj še posteno capljajo za ostalimi. Na zgledih sosednje republike se lahko naučimo marsikaj!

USPEHI SLOVENCEV

niso tako majhni, kakor so bili brezupne napovedi. V elitnem razredu res nismo dosegli nič posebnega, ker nam jo je žreb poštno zagodel. Se tisto najmanjšo priložnost, ki smo jo imeli za uspešitev vsaj enega med najboljšimi sošportci, je le-ta, kakor po tradiciji zapravljal prav nespretno. Zato pa je toliko vrednejša osvoboditev prvega mesta pri mladincih, ki je uspela mladincu kranjskega Triglava Teranu. Ta najvišji naslov je prvič po osvoboditvi pripadel igralcu iz naše republike. Za nim sta se najboljši izkazali članici Trampuževa in Plutova z osvojitvijo tretjega in četrtega mesta. Trampuževa je premagala tudi bivšo državno prvakinja vitez Plutova pa je na splošno presenečenje s pionirko Danico Nikolčič osvojila prvo mesto pri ženskih dvojicah.

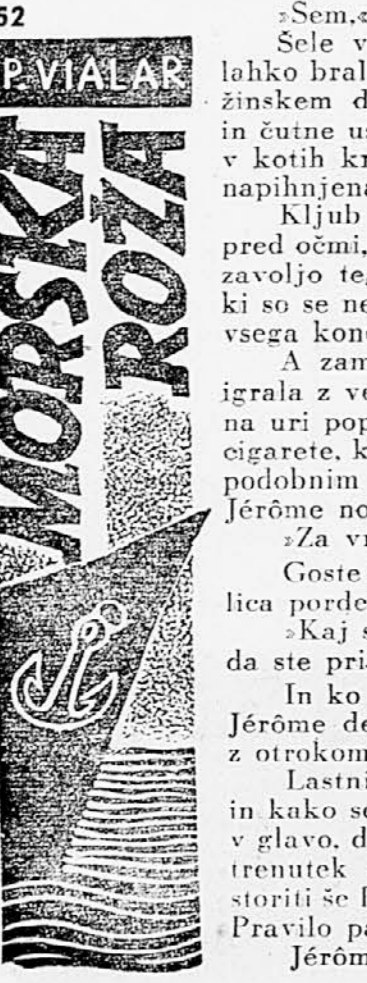
Najvišji naslovi pri mladinkah, pionirskih in moških B so po večini letih romali iz naših rok na tuje, tekmovali, med njimi tudi za tridesetletni Jaborinski pokal od 15. do 17. marca. V februarju bo prav tam republiško prvenstvo v alpskih disciplinah, sredi januarja pa v klasičnih v okolici Zenice. Smučarstvo se v tej republiki razvija razmeroma hitro, saj štejejo smučarska društva letos že več kot 4000 aktivnih članov.

Najboljši jugoslovanski namiznoteniški igralec novim državnim prvakom Hrubicom na čelu so odptovalni na osemdnevno gostovanje po Češkoslovaškem. V ekipi sta tudi igralci Dinka in Nikolčič in Čovičeva. Naši namiznoteniški moštvi bodo v Bratislavi odigrali uradni dvoboj s CSR.

V MEKAKJ VPRSTAH

PK Hiriža sklicuje danes ob 18. uri na Kopaljšču sestanke vsega članstva!

Nemotna reprezentanca Bolgarije, ki je na treningu v Makedoniji, je v sredo v Skoplju igrala proti domači enajstletni Vardariji in zmagala 2:0. Na tekmi je bilo okrog 2.000 gledalcev. Igra ni bila na poseben vrhunec. Na zadnji hokejski tekmi varšavskega Akademika so gostje zmagali nad Partizanom 3:1 (1:0, 1:0, 1:1). Poljski hokejski so vse tri tekme v Beogradu odločili zase. Na smučarskih terenih Bosne in Hercegovine bo letos pozimi več

»Sem.« je začel Jérôme, »jaz...« Sele v tem trenutku, ko sta si zrla v oči, je Jérôme lahko bral na obrazu tega pokrvarja vse, kar niti v družinskem dnevniku ne bi mogel prebrati. Imel je debele in čutne ustnice, čelo kljub prezgodnji plešavosti nizko, oči v kotih krvave, pogled nemiren in debela lica so mu bila napihljena od alkohola. Kljub vsemu, kar se mu je v tem trenutku prikazalo pred očmi, se je Jérôme pripravljal, da bi spregovoril, kajti zavoljo tega je prišel. Moral je vsaj za hip najti besede, ki so se nekje v njem zgubile in jih spregovoriti, potem bo vsega konec. A zamaščena, objestna, prstanov polna roka, ki se je igrala z verižico na oblem telovniku, je nenadoma verižico na uri popustila in začela mahati, da bi preganala ostri dim cigarete, ki ju je zavijal. Možakar se je sklonil in s prstom, podobnim kavljju, odgrnil oedo in s tem odkril, kaj je Jérôme nosil v svežnju na prsih: »Za vraga! Pa saj imate otroka!« Goste in stroge obrvi so se namrščile, od jeze so rumena lica pordele. »Kaj ste znoreli?« je zavpil debeluhar, »kaj ste znoreli, da ste prišli semkaj z otrokom?« In ko se je debeluhar še penil od jeze, si je prepadeni Jérôme dejal: »Prav ima. Kaj le sem prišel semkaj iskat z otrokom?« Lastnik je že videl, kako bo njegova hiša ob ugled in kako se mu bodo vsi smejali. Komu neki bi lahko padlo v glavo, da bi prišel semkaj z dojenčkom, ko se lahko vsak trenutek cmeriti? In poleg vsega tega mora kaj takega storiti še Frančo! Ta mornar je blazen, to je več kot gotovo. Pravilo pa je: Otrokom in beračem vstop prepovedan! Jérôme je zrl vanj, ne da bi spregovoril eno samo

V založbi Planinske založbe je izšla že dolgo pričakovana knjiga HIMALAJA IN CLOVEK z opisi najzdrnejših vzponov na najvišje gore sveta, ki sta jo priredila Igor Levstek in Janko Blažej. Subskribente, ki so knjigo naročili pri planinskih društvih, prosimo, da jo dvignejo pri teh društvih. Naročniki, ki so knjigo naročili direktno pri Planinski zvezi Slovenije (PZS) in stanujejo v Ljubljani, jo dobe dnevno med uradnimi urami od 7. do 13. ure v pisarni PZS v Ljubljani, Likozarjeva ul. 9, medtem ko bo naročnikom izven Ljubljane, ki so jo pisмено naročili pri PZS, dostavljena po povzetju na njihov naslov. Prav tako bodo prejeli knjigo na PZS tudi vsi naročniki, ki so jo naročili po ljubljanskem akviziterju. Razen onim, katerim bo knjiga poslana po poštnem povzetju, oziroma ki jo bodo prejeli pri planinskih društvih, bo ostalim naročnikom mogoče dvigniti knjigo le proti predložitvi potrjila o vplačani subskripcijski ceni 1100 din. — V kolikor naročniki temu niso v celoti zadostili, so dolžni razliko poravnati pri prevzemu knjige. Naročniki, ki bodo prejeli knjigo po povzetju, so prav tako dolžni doplačati eventualno razliko, poleg tega pa še povzetnino. Knjiga ima 362 strani, 32 fotoreprodukcij na umetniškem papirju in 12 zemljevidov, in je vezana v celo platno. Dobite jo v vseh knjigarnah po ceni 1500 din. Ta knjiga bo najlepše novoletno darilo. Pohitite z nakupom, ker je naklada zelo nizka. PLANINSKA ZALOŽBA PRI PLANINSKI ZVEZI SLOVENIJE

besedo. Nič več ni videl okoli sebe moških v kratkih srajcah, nič več ni videl deklet z nagimi bedri in nič več neznozne luči, ni slišal klavirja, po katerem je spet z vso silo tolkel stari kosmati dedec... Videl je samo tisto resnico, ki se je zablskala pred njim in ga oslepila s svojim sijajem: »Ne, tu ni mesto za otroka!« In ta možakar pred njim tudi ni bil pravi oče zanj, življenje, ki se odvijava v tem kraju, ni bilo življenje, ki bi bilo primerno za otroka. Lastnik je kar naprej in naprej tulil s svojim ohripelem glasom, a Jérôme ga ni več poslušal. Sunkoma se je obrnil, neki jasni nagon ga je pognal in ga po isti poti gnal nazaj. S komolci in koleno si je utiral pot med vročimi in prepotenimi telesi, mlahavi in mlačni val ljudi se je zagrinjal za njim. S sklonjenim vratom je bežal, zavedajoč se nevarnosti, ki ji je utekel. Sele zunaj se je nehal bati, a kljub temu je tekel kar so mu noge dale, brž ko je mogel. Krenil je na desno v neko uličico, planil na levo v neko drugo in se ustavil šele tedaj, ko je bil prepričan, da ga ne zasledujejo. Tedaj je spoznal, kaj je strah. Clovek se ne trese za svoje življenje, če ga nanj v resnici prav nič ne veže, ne trese se za življenje drugih, če je do njih ravnodušen. Strah pa ga je bilo za malega, morebiti zaradi tega, ker je bilo to, kar je zdaj držal v rokah in kar je tako močno stiskal k sebi, edini predmet in edino čustvo, ki mu je do tega dne v njegovem življenju nekaj pomenilo. Vse te stvari mu še niso prišle na jezik, le čuti jih je, jih slutil, le vanj so prehajale. V njem se je nekaj pretrgalo na tak veličasten in miren način kakor se pretрга megla, se v raztrganih krpah dvigne in odkrije na morju brezmejnje širine.

»Pazljivo je položil malega na neki okenski obzidek, kajti roka mu je čisto zaspala. Ko se je kri začela spet svobodno pretakati po žilah, ga je vzel v naročje. Tokrat ga je vzel tako spretno, kot bi mu nenadna višja milost razložila, kako se taki stvari streže. Dolge avenije so se zgubljale v temi, vse luči hkrati so ugasnile, nad njimi je bila le svetloba fosforescenčnega neba brez lune. Ta tema ni bila popolna. Stopal je naprej. Najprej zaradi tega, ker se je moral oddaljiti od nevarnosti, pa tudi zato, ker je moral iti naprej, ker je njegov cilj ostal zdaj isti: nosil ga je na rokah. Čutil je, da je dobil odvezo za vsa hudodelstva, tista, ki jih je storil in tudi tista, ki bi jih še lahko. Neke vrste čudovita in preprosta radost ga je vodila in zato je bil njegov korak trden in vesel. Ni brezsmiselno blodil sredi noči, zanj ni bilo več brezsmiselnosti — pa tudi noci ne. Hodil je. Vse bi se lahko zrušilo, vse bi mu lahko iztrgali, celo to krhko ljubo vez, ki ga je še priklepala na svet. Lahko bi ga vrgli v ječo, mu zakonito prerezali vrat, a nič mu zdaj ne bi moglo ubraniti, da ne bi ostal to, kar je na koncu postal: clovek, zavestni clovek. Doslej ni verjel v nobeno stvar in morebiti je zavoljo tega z vso preprostostjo in skoraj nevede odkril smisel življenja in smrti. Dan se je zaznaval, ko se je znašel v pristanišču. Ljudje so se spali, oblački, ki si jih zdaj lahko že razločil, so plavali po obzorju. Sel je ob obrežju in se obrnil proti »Morski roži«, ki je počivala od dolgega potovanja. Podobna je bila dobri molzni živali, ki počiva stoje celo v pozni brezmočni starosti. Ni občutil tiste vrste tesnobe, ki vam stiska grlo, ko se dani, ni ga zeblo kljub temu, da je začel pihati veter. Čutil je, da je rešen, osvobojen in čisto prenovljen.